

รายงานการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา

องค์การบริหารส่วนตำบลปากช่อง อ.ปากช่อง จ.นครราชสีมา

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

ระหว่างเดือน ตุลาคม 2563–กันยายน 2564

ฝ่ายวิเคราะห์นโยบายและแผน
องค์การบริหารส่วนตำบลปากช่อง
อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา

รายงานการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา

องค์การบริหารส่วนตำบลปากช่อง อ.ปากช่อง จ.นครราชสีมา

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

ระหว่างเดือน ตุลาคม 2563–กันยายน 2564

ฝ่ายวิเคราะห์นโยบายและแผน
องค์การบริหารส่วนตำบลปากช่อง
อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา

ประกาศองค์การบริหารส่วนตำบลปากช่อง
เรื่อง ประกาศผลการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

ด้วย คณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลปากช่อง ได้ดำเนินการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 (ห้วงระยะเวลา 1 ตุลาคม 2563–30 กันยายน 2564) และได้รายงานผลการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาต่อคณะกรรมการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลปากช่อง เมื่อวันที่ 16 พฤศจิกายน 2564 เป็นที่เรียบร้อย

อาศัยอำนาจตามความในหมวด 6 ข้อ 29 (3) แห่งระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 และแก้ไขเพิ่มเติมถึง ท้องถิ่น (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2561 ดังนี้ จึงขอประกาศรายงานผลการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 (ห้วงระยะเวลา 1 ตุลาคม 2563–30 กันยายน 2564) รายละเอียดดังเอกสารแนบท้ายประกาศนี้ โดยสามารถดูเอกสารดังกล่าวได้ ณ ที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบลปากช่อง และเว็บไซต์ขององค์การบริหารส่วนตำบลปากช่อง <http://www.pakchongsao.go.th>

จึงประกาศมาเพื่อทราบโดยทั่วกัน

ประกาศ ณ วันที่ 2 ธันวาคม พ.ศ. 2564

(นายอธิวัตร ภวัตเหมษกุล)

ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลปากช่อง ปฏิบัติหน้าที่

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลปากช่อง

คำนำ

ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 และแก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2561 หมวด 6 ข้อ 29 (3) กำหนดให้ต้องมีการรายงานผลและเสนอความเห็นซึ่งได้จากการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นต่อผู้บริหารท้องถิ่นเพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่นเสนอต่อสภาท้องถิ่น และคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น พร้อมทั้งประกาศผลการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นให้ประชาชนในท้องถิ่นทราบในที่เปิดเผยภายใต้สิบห้าวันนับแต่วันรายงานผลและเสนอความเห็นดังกล่าว และต้องปิดประกาศไว้เป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่าสามสิบวัน โดยอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้งภายในเดือนธันวาคมของทุกปี

รายงานการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรบริหารส่วนตำบลปากช่องฉบับนี้ เป็นรายงานการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นในห้วงระยะเวลา ตุลาคม 2563–กันยายน 2564 ซึ่งได้ผ่านกระบวนการตามที่ระบุไว้ในระเบียบเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ผลการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นสามารถนำมาใช้อธิบายผลการดำเนินงานในช่วงระยะเวลาที่ทำการประเมินได้ เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการแสดงถึงความสำเร็จของและความก้าวหน้าของโครงการต่างๆ รวมถึงโครงการที่ไม่มีการดำเนินการ

ทั้งนี้ คณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาหวังเป็นอย่างยิ่งว่า รายงานฉบับนี้จะเป็นประโยชน์สำหรับผู้บริหาร และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อนำไปใช้เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจ และประโยชน์ด้านอื่นๆ ที่จะส่งผลให้การพัฒนาพื้นที่ขององค์กรบริหารส่วนตำบลปากช่องมีการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพ ตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้สูงสุด

องค์กรบริหารส่วนตำบลปากช่อง

ธันวาคม 2564

สารบัญ

	หน้า
ส่วนที่ 1 บทนำ	1
ส่วนที่ 2 ข้อมูลทั่วไป	6
ส่วนที่ 3 วิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าประสงค์	20
ส่วนที่ 4 ผลการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น	27
ส่วนที่ 5 ผลการวัดคุณภาพแผนพัฒนาท้องถิ่น	33
ส่วนที่ 6 การประเมินความพึงพอใจ	39

ส่วนที่ 1

บทนำ

ตามพระราชบัญญัติสถาบันฯ และองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 7) พ.ศ. 2562 พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีบทบาทและอำนาจหน้าที่ดังๆ อาทิ ด้านงานโครงสร้างพื้นฐาน ด้านงานส่งเสริมคุณภาพชีวิต ด้านการจัดระเบียบชุมชน/สังคมและการรักษาความสงบเรียบร้อย ด้านการวางแผนการส่งเสริมการลงทุนพัฒนาระบบและโครงสร้างพื้นฐาน ด้านการบริหารจัดการและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และด้านศิลปะ วัฒนธรรม จริยธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นต้น ดังนั้นเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ ตามพระราชบัญญัติ ในการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงจำเป็นจะต้องมีตัวชี้วัดความสำเร็จ ประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และแสดงความโปร่งใสในการดำเนินงานตามโครงการ นั้นคือการจัดให้มี “ระบบการติดตาม” และ “ระบบการประเมินผล”

ปัจจุบัน การติดตามและประเมินผลนับว่ามีความสำคัญ และจำเป็นต่อการบริหารงานเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากเป็นการรายงานผลการปฏิบัติงานที่ล่วงมาแล้ว ว่ามีความสอดคล้องกับแผนงานที่ได้วางไว้หรือไม่ รวมทั้ง เป็นการแสดงให้เห็นถึงการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนอย่างแท้จริง องค์การบริหารส่วนตำบลปากช่องในฐานะ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีภาระหน้าที่ให้การบริการประชาชน จึงจำเป็นจะต้องมีการจัดทำการติดตามและ ประเมินผลแผนพัฒนา เพื่อวัดประสิทธิภาพ และประสิทธิผลของการดำเนินงานด้านต่างๆ เพื่อใช้เปรียบเทียบ ระหว่างแผนที่วางไว้ กับการดำเนินงานได้จริงที่ทำได้ในช่วงระยะเวลาที่กำหนด

ทั้งนี้ ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 และแก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2561 ได้กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องจัดทำแผนการ ดำเนินงาน เพื่อเป็นเครื่องมือในการใช้งบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์และทรัพยากรต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพและ ประสิทธิผล มีความโปร่งใส เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ท้องถิ่น และตอบสนองต่อความต้องการของประชาชน แม้ว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะมีแผนพัฒนาท้องถิ่นดีเพียงใดก็ตาม แต่หากไม่สามารถบ่งชี้ถึงผลการดำเนินงานที่ เกิดขึ้นได้ ก็ไม่สามารถจะบอกความสำเร็จของแผนพัฒนาท้องถิ่นได้ ดังนั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงต้องมี เครื่องมือที่ใช้ในการตรวจสอบผลการดำเนินงานว่า เป็นไปตามวัตถุประสงค์ หรือบรรลุเป้าหมายหรือไม่และอย่างไร ซึ่ง “ระบบติดตาม” และ “ระบบประเมินผล” จะเป็นเครื่องมือในการนำข้อมูลต่างๆ มาปรับปรุง แก้ไขเพิ่มเติม หรือ แม้แต่ยุติการดำเนินงาน

1. ความหมายของการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา

การติดตามและประเมินผล ประกอบด้วยคำสองคำที่มีความหมายเฉพาะตัว แยกจากกันได้ชัดเจน คือคำว่า “การติดตาม” และคำว่า “การประเมินผล” โดยแต่ละคำมีความหมายดังนี้

การติดตามผล (Monitoring) หมายถึง กระบวนการเก็บข้อมูลของตัวชี้วัดสำคัญของงานหรือโครงการอย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นเครื่องบ่งชี้ความคืบหน้า และระดับความสำเร็จของงานหรือโครงการให้กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้รับทราบ รวมทั้งความก้าวหน้าของการใช้จ่ายงบประมาณควบคู่กันไปด้วย

การประเมินผล (Evaluation) หมายถึง กระบวนการประเมิน ตัดสินคุณค่าของโครงการที่กำลังดำเนินการอยู่ โครงการที่แล้วเสร็จ แผนงานหรือนโยบาย อย่างมีหลักเกณฑ์และเป็นระบบ ซึ่งการประเมินผลมีจุดมุ่งหมายคือ การประเมินความสอดคล้อง การบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการ

ดังนั้น การติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา จึงเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลการปฏิบัติงานตามแผนหรือโครงการที่มีการกำหนดไว้แล้ว เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการตัดสินใจ แก้ไข ปรับปรุงวิธีการปฏิบัติงานตามแผน หรือกำหนดวิธีดำเนินงานให้เกิดผลดียิ่งขึ้น จุดเน้นที่สำคัญของการติดตามคือ การปฏิบัติการต่างๆ เพื่อตรวจสอบความคุ้มค่า กำกับการปฏิบัติงานของโครงการ และเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างเป็นระบบ และนำผลมาใช้ในการเพิ่มคุณภาพ และประสิทธิภาพของการดำเนินโครงการ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามแผนพัฒนาท่องถิน และตรงตามความต้องการของประชาชน

2. ความสำคัญของการติดตามและประเมินผล

การติดตามและการประเมินผลเป็นสิ่งที่มีความสำคัญยิ่งที่จะช่วยให้ทราบว่าโครงการที่ดำเนินการบรรลุวัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่ต้องการมากน้อยเพียงใด มีประสิทธิภาพหรือไม่ ผลจากการติดตามและประเมินผลจะให้ข้อมูลที่แสดงให้เห็นถึงความสำเร็จ จุดแข็ง จุดอ่อน และแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงาน ช่วยให้การบริหารงานและโครงการมีประสิทธิภาพสูงยิ่งขึ้น ทั้งนี้ ผู้บริหารท้องถิ่นยังสามารถนำผลของการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนามาใช้ในการปรับปรุงระเบียบวิธีการทำงาน และนโยบายเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามแผนพัฒนาท่องถิน และเป็นการสนับสนุนต่อความต้องการของประชาชนได้สูงสุด

3. วัตถุประสงค์ของการติดตามและประเมินผล

3.1 เพื่อให้ทราบผลการดำเนินงานในปีงบประมาณที่ล่วงมา

3.2 เพื่อให้มีข้อมูลในการช่วยตัดสินใจการดำเนินงาน เพื่อให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้สูงสุด

3.3 เพื่อให้ผู้บริหารใช้เป็นข้อมูลและแนวทางในการวางแผน การจัดการ การบริหารงานและการจัดทำแผนพัฒนาท่องถิน

3.4 เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการประเมินประสิทธิภาพการดำเนินงานของโครงการต่างๆ ว่าได้บรรลุวัตถุประสงค์ เกิดปัญหาในการดำเนินงานหรือไม่ อย่างไร

3.5 เพื่อให้ทราบความพึงพอใจต่อผลการดำเนินงานในภาพรวม

4. กรอบและแนวทางในการติดตามและประเมินผล

องค์การบริหารส่วนตำบลปากช่องได้ดำเนินการตามกรอบ และแนวทางในการติดตามและประเมินผล โดยอาศัยระบบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 ข้อ 29 ดังนี้

“ข้อ 29 คณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

- 1) กำหนดแนวทาง วิธีการในการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา
- 2) ดำเนินการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา”

และ ตามระบบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2561 ข้อ 12 ดังนี้

“(3) รายงานผลและเสนอความคิดเห็นซึ่งได้จากการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นต่อผู้บริหารท้องถิ่น เพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่นเสนอต่อสภาท้องถิ่น และคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น พร้อมทั้งประกาศผลการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นให้ประชาชนในท้องถิ่นทราบในที่เปิดเผยภายในสิบห้าวันนับแต่วันรายงานผลและเสนอความเห็นดังกล่าว และต้องปิดประกาศไว้เป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่าสามสิบวัน โดยอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้งภายในเดือนธันวาคมของทุกปี”

5. องค์ประกอบในการติดตามและประเมินผล

องค์ประกอบในการติดตามและประเมินผล มีดังนี้

- 1) คณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา โดยจัดให้ภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเป็นคณะกรรมการด้วย
- 2) การบันทึกข้อมูลในแบบรายงาน ดังนี้
  - แบบที่ 1 การกำกับการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
  - แบบที่ 2 แบบติดตามผลการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
  - แบบที่ 3/1 แบบประเมินผลการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์
  - แบบที่ 3/2 แบบประเมินความพึงพอใจต่อผลการดำเนินงาน
- 3) การติดตามและประเมินผลด้วยระบบ e-plan (www.dla.go.th) และการติดตามและประเมินผลด้วยระบบ e-laas (www.dla.go.th)

6. วิธีการในการติดตามและประเมินผล

วิธีการในการติดตามและประเมินผล มีดังนี้

- 1) ติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ. 2561-2565) และแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ. 2561-2565) เพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลง ครั้งที่ 1 พ.ศ. 2563

- 2) หัวงเวลาการติดตามและประเมินผล มีระยะเวลา 12 เดือนคือ เดือนตุลาคม 2562–เดือนกันยายน พ.ศ. 2563
- 3) ดำเนินการตรวจสอบการดำเนินโครงการพัฒนา และกิจกรรมที่ดำเนินการจริงทั้งหมดในพื้นที่เขต รับผิดชอบขององค์กรบริหารส่วนตำบลปากช่อง ประจำปีงบประมาณ 2563 หัวงเวลาเดือนตุลาคม 2562–เดือนกันยายน พ.ศ. 2563 ว่ามีผลการดำเนินการเสร็จสิ้นแล้วจำนวนกี่ โครงการ มีการเบิกจ่ายเงินงบประมาณมากน้อยเท่าใด และเป็นไปตามเป้าหมายที่ตั้งไว้หรือไม่
- 4) สรุปผลการดำเนินโครงการในแผนพัฒนา ตามแบบในข้อ 5 (2) แบบที่ 1 แบบที่ 2 และแบบที่ 3/1
- 5) สรุปผลการประเมินความพึงพอใจ ตามแบบในข้อ 5 (2) แบบที่ 3/2
- 6) เปรียบเทียบผลการดำเนินงานในปีที่ผ่านมาและปีปัจจุบัน
- 7) เสนอแนะความคิดเห็นที่ได้จากการติดตามและประเมินผล

7. เครื่องมือที่ใช้ในการติดตามและประเมินผล

เครื่องมือที่ใช้ในการติดตามและประเมินผลจะใช้แบบการรายงาน ดังนี้

- 1) แบบที่ 1 การกำกับการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- 2) แบบที่ 2 แบบติดตามผลการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- 3) แบบที่ 3/1 แบบประเมินผลการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์
- 4) แบบประเมินคุณภาพของแผนพัฒนา
- 5) แบบที่ 3/2 แบบประเมินความพึงพอใจ

6) ข้อมูลในระบบ e-plan และระบบ e-laas จากเว็บไซต์กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

www.dla.go.th

8. คณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาองค์กรบริหารส่วนตำบลปากช่อง

1) นายอุทัย คงเพ็ชร	ผู้แทนสภาพัฒนา	กรรมการ
2) นายณพงษ์ กรรากาง	ผู้แทนสภาพัฒนา	กรรมการ
3) นายอนุวัฒน์ แจ้งสวัสดิ์	ผู้แทนสภาพัฒนา	กรรมการ
4) นายชุติเดช ตันสมบูรณ์	ผู้แทนประชาคมท้องถิ่น	กรรมการ
5) นายสมศรี วิเศษรัตน์	ผู้แทนประชาคมท้องถิ่น	กรรมการ
6) นางสาวสุภาร พศรีทะ	ผู้แทนหน่วยงาน	กรรมการ
7) ด.ต.เพลิน บุปพา	ผู้แทนหน่วยงาน	กรรมการ
8) นายทรงภพ ปั่นสันเตียะ	ผู้ทรงคุณวุฒิ	กรรมการ

9) นางสาวฐปนกุต นิลเพ็ชร	ผู้ทรงคุณวุฒิ	กรรมการ
10) นายอธิภัทร ภวัตเหมสกุล	ปลัด อปต. ปากช่อง	กรรมการ
11) นางพิศมัย ไกรดงพลคง	หัวหน้าสำนักปลัด	กรรมการ

โดยคณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

1) กำหนดแนวทาง วิธีการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา

2) ดำเนินการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา

3) รายงานผลและเสนอความเห็นซึ่งได้จากการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาต่อผู้บริหารท้องถิ่น เพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่นเสนอต่อสภาท้องถิ่น คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น และประกาศผลการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาให้ประชาชนในท้องถิ่นทราบ

4) แต่งตั้งคณะกรรมการหรือคณะทำงานเพื่อขับเคลื่อนตามที่เห็นสมควร

ส่วนที่ 2

สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐาน

1. ด้านกายภาพ

1.1 ประวัติความเป็นมา

ในอดีตปากช่องเป็นหมู่บ้านเล็กๆ มีทำเลที่ตั้งอยู่บริเวณป่าเขาซึ่งมีต้นไม้หนาทึบ เส้นทางคมนาคมไม่สะดวก มีเฉพาะเส้นทางเดินเท้าและใช้สัตว์เป็นพาหนะ แม้แต่เกวียนยังไม่สามารถผ่านได้ แต่เป็นชุมชนที่มีความสำคัญมาก เพราะเป็นจุดเชื่อมโยงระหว่างภาคกลางและภาคอีสาน เนื่องจากเป็นป่าดิบชื้นจึงมีป่าชุมชน ทำให้ผู้ที่สัญจรไปมาได้รับเชื้อไข้ป่า และเสียชีวิตเป็นจำนวนมาก ด้วยเหตุนี้จึงได้รับการขนานนามว่า “ເຫຼົກເຂາດພญาไฟ” ต่อมาสมเด็จพระปี่พันเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงกราบทูลสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ขอให้เปลี่ยนชื่อจากดงพญาไฟ เป็น “ดงพญาเย็น” และใช้เริ่มมาจนปัจจุบันนี้

นับแต่ปี พ.ศ. 2430 เป็นต้นมา บ้านปากช่องขึ้นกับ ต.ขนงพระ อ.จันทึก จ.นครราชสีมา แต่ต่อมาในปี พ.ศ. 2434 พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 โปรดให้สร้างทางรถไฟจากกรุงเทพฯ ถึงนครราชสีมา โดยในการสร้างทางรถไฟบริเวณบ้านปากช่องนั้น จำเป็นต้องระเบิดภูเขาเพื่อวางรางรถไฟ จึงทำให้เกิดเป็นช่องระหว่างภูเขาขึ้น ดังนั้นผู้คนทั่วไปจึงเรียกหมู่บ้านแห่งนี้ว่า ปากช่อง นับแต่นั้นเป็นต้นมา กระหั้นใหญ่ในปี พ.ศ. 2482 ทางการได้สั่งยุบ ต.ขนงพระ อ.จันทึก และให้บ้านปากช่องไปขึ้นกับ ต.จันทึก อ.สีคิว ซึ่งปัจจุบันมอยู่ได้เชื่อม ลำตากอง ต่อมาในปี พ.ศ. 2492 หมู่บ้านปากช่องได้รับการยกฐานะเป็นตำบลปากช่อง ในปี พ.ศ. 2499 รัฐบาลไทยร่วมกับสหรัฐอเมริกา สร้างถนนมิตรภาพตั้งแต่จังหวัดสระบุรีจนถึงนครราชสีมา ทำให้ ต.ปากช่องมีความเจริญรุ่งเรืองในหลายๆ ด้าน และชุมชนเติบโตขึ้นอย่างรวดเร็ว ทางการจึงได้ยกฐานะให้เป็นกิ่งอำเภอปากช่อง และในวันที่ 23 กรกฎาคม 2501 ก็ได้รับการยกฐานะเป็นอำเภอปากช่อง ตราบถึงปัจจุบัน

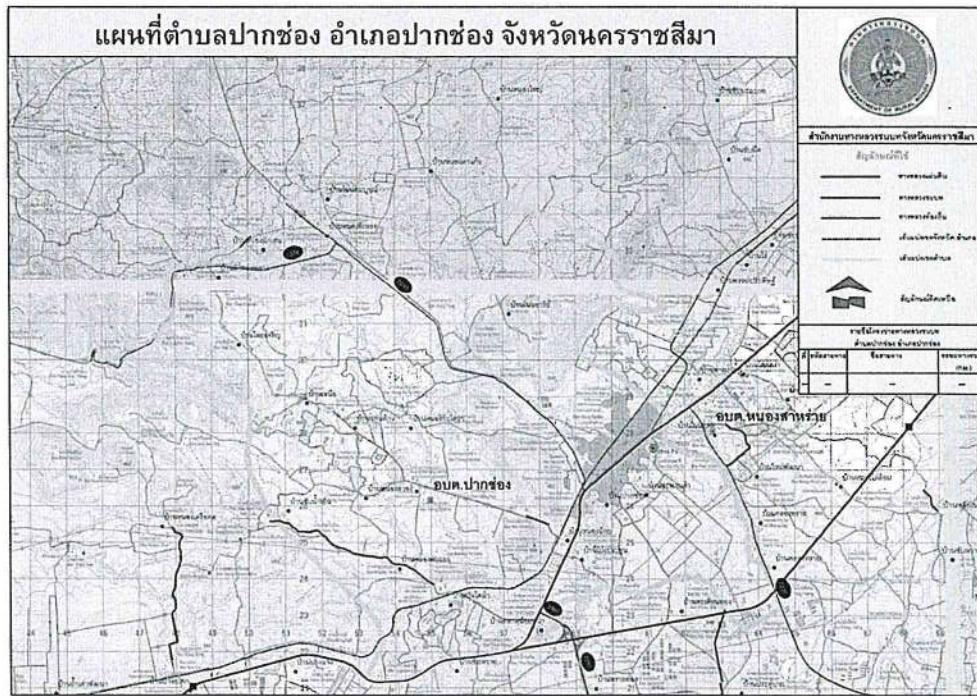
ตำบลปากช่องเป็นส่วนหนึ่งของเขตการปกครองอำเภอปากช่อง (ตามระเบียบบริหารราชการส่วนภูมิภาค) ประกอบด้วย 2 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ตามระเบียบบริหารราชการส่วนท้องถิ่น) ได้แก่ เทศบาลเมืองปากช่อง และองค์การบริหารส่วนตำบลปากช่อง องค์การบริหารส่วนตำบลปากช่อง ตั้งอยู่หมู่ที่ 5 บ้านหนองมะค่า ตำบลปากช่อง อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ได้รับการยกฐานะจากสภาตำบลปากช่องเป็นองค์กรบริหารส่วนตำบลปากช่อง เมื่อวันที่ 2 มีนาคม พ.ศ. 2538 ตามหนังสือราชกิจจานุเบกษา เล่ม 112 ตอนพิเศษ 6 วันที่ 3 มีนาคม 2538 ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่องจัดตั้งองค์กรบริหารส่วนตำบล มีจำนวนหมู่บ้านรวมทั้งสิ้น 22 หมู่บ้าน ตั้งอยู่ระหว่างตำบลหนองสาหร่าย ตำบลขนงพระ ตำบลจันทึก ตำบลกลางคง และอำเภอมาภารหลัก จังหวัดสระบุรี

1.2 ที่ดัง ขนาด และอาณาเขตติดต่อ

ตำบลปากช่องเป็นตำบลหนึ่งของอำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา มีพื้นที่ทั้งสิ้น 148.96 ตารางกิโลเมตร คิดเป็น 93,118 ไร่ มีอาณาเขตติดต่อกับตำบลต่างๆ ดังนี้คือ

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	ตำบลจันทึกและตำบลหนองสาหร่าย
ทิศใต้	ติดต่อกับ	ตำบลกลางคง
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	ตำบลขนงพระ และตำบลหนองน้ำแดง
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	ตำบลกลางคง เขตป่าสงวนแหงพญาเย็น

และตำบลหนองย่างเสือ อำเภอมาภลักษ์ จังหวัดสระบุรี

รูปที่ 1 แผนที่แสดงอาณาเขตตำบลปากช่อง อําเภอปากช่อง จังหวัดครราชสีมา

1.3 ลักษณะภูมิประเทศ

ลักษณะพื้นที่ส่วนใหญ่ของตำบลปากช่องเป็นที่ราบ夷เขต ดินมีความอุดมสมบูรณ์ สามารถปลูกพืชได้หลากหลายชนิด ทิศตะวันตกและทิศใต้เป็นที่ราบเอียงและหุบเขา ทิศเหนือและทิศตะวันออกเป็นที่ราบเอียงและลอนคลื่น นอกจากนี้ยังมีแหล่งน้ำที่สำคัญหลายสายคือ คลองลำทองหลาง คลองตาล่อง คลองหนองผักเสน และคลองกะโตวา

1.4 ลักษณะภูมิอากาศ

ลักษณะภูมิอากาศของตำบลปากช่องจัดอยู่ในลักษณะภูมิอากาศแบบมรสุมเขตร้อน หรือร้อนชื้นแบบมรสุม (Tropical Monsoon Climate) ซึ่งจะมีลักษณะอากาศชั้นแตกต่างกันตามอิทธิพลลมมรสุม ดังนั้นปริมาณฝนที่ตกจึงขึ้นอยู่กับอิทธิพลของลมมรสุม สามารถแบ่งได้เป็น 3 ฤดูกิจ ฤดูฝน ฤดูหนาว และฤดูร้อน โดยฤดูฝนจะเริ่มตั้งแต่เดือนพฤษภาคมถึงเดือนตุลาคม จะได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้พัดผ่านทะเลและมหาสมุทร ทำให้มีอากาศชุ่มชื้นและฝนตกชุก ปริมาณน้ำฝนในแต่ละเดือนสรุปดังในตารางที่ 3 ส่วนฤดูหนาวเริ่มตั้งแต่เดือนพฤษจิกายนถึงเดือนกุมภาพันธ์ จะได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งจะพัดເօความหนาวเย็นและความแห้งแล้งมาแทนที่ สำหรับฤดูร้อนเริ่มตั้งแต่เดือนมีนาคมถึงเดือนเมษายนซึ่งจะมีอากาศร้อนและอบอ้าว

จากสถิติภูมิอากาศของกลุ่มงานอากาศเกษตร ปากช่อง (กษช.ปากช่อง) จ.นครราชสีมา ระหว่าง พ.ศ. 2494-2561 ได้นำมาใช้เป็นตัวแทนลักษณะภูมิอากาศในพื้นที่ตำบลปากช่อง อุณหภูมิโดยเฉลี่ยทั้งปี 22.5 องศาเซลเซียส ในช่วงฤดูร้อน เดือนกุมภาพันธ์-เดือนพฤษภาคม อุณหภูมิเฉลี่ยสูงสุด 38.9 องศาเซลเซียส และในช่วงฤดูหนาว เดือนพฤษจิกายน-เดือนกุมภาพันธ์ อุณหภูมิเฉลี่ยต่ำสุด 6.0 องศาเซลเซียส ข้อมูลจากสถานีตรวจอากาศ

จังหวัดนราธิวาส ปริมาณความชื้นสัมพัทธ์ของตำบลปากช่องมีค่าเฉลี่ยทั้งปี 70.0 เปอร์เซ็นต์ เดือนกันยายนนี้ ความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ยสูงสุด 80 เปอร์เซ็นต์ ในเดือนกุมภาพันธ์และมีนาคม มีความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ยต่ำสุด 61 เปอร์เซ็นต์

ปริมาณน้ำฝนที่ตกในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลปากช่อง เดือนมกราคม พ.ศ. 2548 ถึงเดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2563

ปี	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	ปริมาณ น้ำฝน รวมทั้งปี (มิลลิเมตร)	จำนวน ฝนตก (วัน/ปี)
2548	0.0	234.4	60.4	138.9	65.6	225.5	86.3	122.5	0.0	0.0	34.8	103.3	1,071.7	56
2549	110.3	120.6	158.8	99.4	65.1	261.6	160.4	42.6	0.0	0.0	77.9	43.9	1,140.6	67
2550	124.8	165.2	44.5	44.5	100.4	119.4	245.6	9.2	0.0	0.0	0.0	40.0	893.6	48
2551	90.9	139.2	65.3	22.7	132.8	273.6	273.1	0.0	0.0	0.0	39.0	126.4	1,163.0	56
2552	161.2	142.3	64.0	38.9	150.2	185.0	234.6	0.0	0.0	3.9	42.2	3.0	1,025.3	48
2553	135.5	31.0	36.0	152.3	218.3	186.6	381.3	0.0	10.0	0.0	89.0	8.0	1,248.0	51
2554	145.5	335.6	107.4	83.6	96.3	320.6	111.2	0.0	0.0	76.5	29.5	17.8	1,324.0	64
2555	86.0	88.0	75.0	59.5	88.4	147.2	78.0	46.5	0.0	27.0	34.0	37.0	766.6	43
2556	72.0	90.0	77.5	55.0	97.4	357.8	224.5	0.0	0.0	0.0	12.0	43.0	1,029.2	58
2557	36.0	50.7	44.5	27.4	121.0	70.0	110.0	23.8	0.0	2.0	10.0	73.0	568.4	43
2558	84.0	57.0	31.0	67.0	21.0	196.1	175.0	28.0	0.0	30.0	0.0	5.0	694.1	32
2559	24.0	83.0	252.0	176.0	24.0	173.0	86.0	79.0	0.0	0.0	32.0	69.0	998.0	42
2560	19.0	204.0	65.2	78.0	41.0	112.0	80.0	0.0	18.0	0.0	78.0	0.0	695.2	42
2561	75.0	60.0	0.0	44.0	143.0	42.0	12.0	34.0	33.0	0.0	0.0	0.0	443.0	33
2562	66.0	81.0	31.0	82.0	52.5	144.0	33.0	0.0	0.0	0.0	0.0	12.0	439.5	28
2563	5.0	122.0	57.8	110.0	68.0	195.0	137.5	5.0	0.0	0.0	5.0	-	705.3	37
2564	112.0	20.0	5.0	39.0	46.0									
สูงสุด	161.2	335.6	252.0	176.0	218.3	357.8	381.3	79.0	33.0	76.5	89.0	126.4	1,324.0	67
เฉลี่ย	82.3	125.3	73.2	80.0	92.8	188.1	151.8	24.4	3.8	8.7	30.2	38.8	891.7	47
ต่ำสุด	5.0	31.0	0.0	22.7	21.0	42.0	12.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	443.0	28

ข้อมูลจาก: สถานีสำรวจปริมาณน้ำฝน บ้านหนองกะโตวา อ.ปากช่อง จ.นครราชสีมา

ศูนย์อุทกวิทยาและบริหารน้ำภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง สำนักอุทกวิทยาและบริหารน้ำ กรมชลประทาน

1.5 ลักษณะของดิน

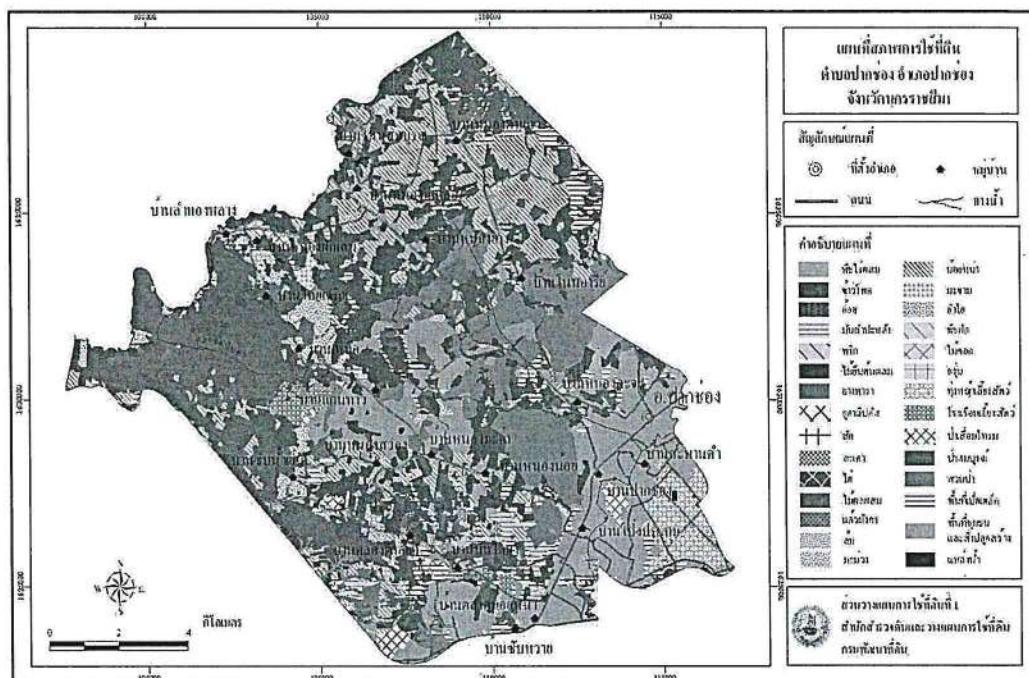
ตำบลปากช่องมีกลุ่มชุดดินทั้งหมด 10 ชุด มีความเหมาะสมในการปลูกพืช ดังนี้

- พืชไร่ ครอบคลุมพื้นที่ 60 เปอร์เซ็นต์

- ไม้ผล	ครอบคลุมพื้นที่	32 เปอร์เซ็นต์
- พืชผัก,ไม้ดอก	ครอบคลุมพื้นที่	5 เปอร์เซ็นต์
- ไม้ยืนต้น	ครอบคลุมพื้นที่	3 เปอร์เซ็นต์

โดยกลุ่มดินของตำบลปากช่องแบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม

- กลุ่มดินไร่	ครอบคลุมพื้นที่	70 เปอร์เซ็นต์
- กลุ่มดินคละ	ครอบคลุมพื้นที่	10 เปอร์เซ็นต์
- พื้นที่ภูเขาและที่สูง	ครอบคลุมพื้นที่	15 เปอร์เซ็นต์
- พื้นที่อื่น	ครอบคลุมพื้นที่	5 เปอร์เซ็นต์

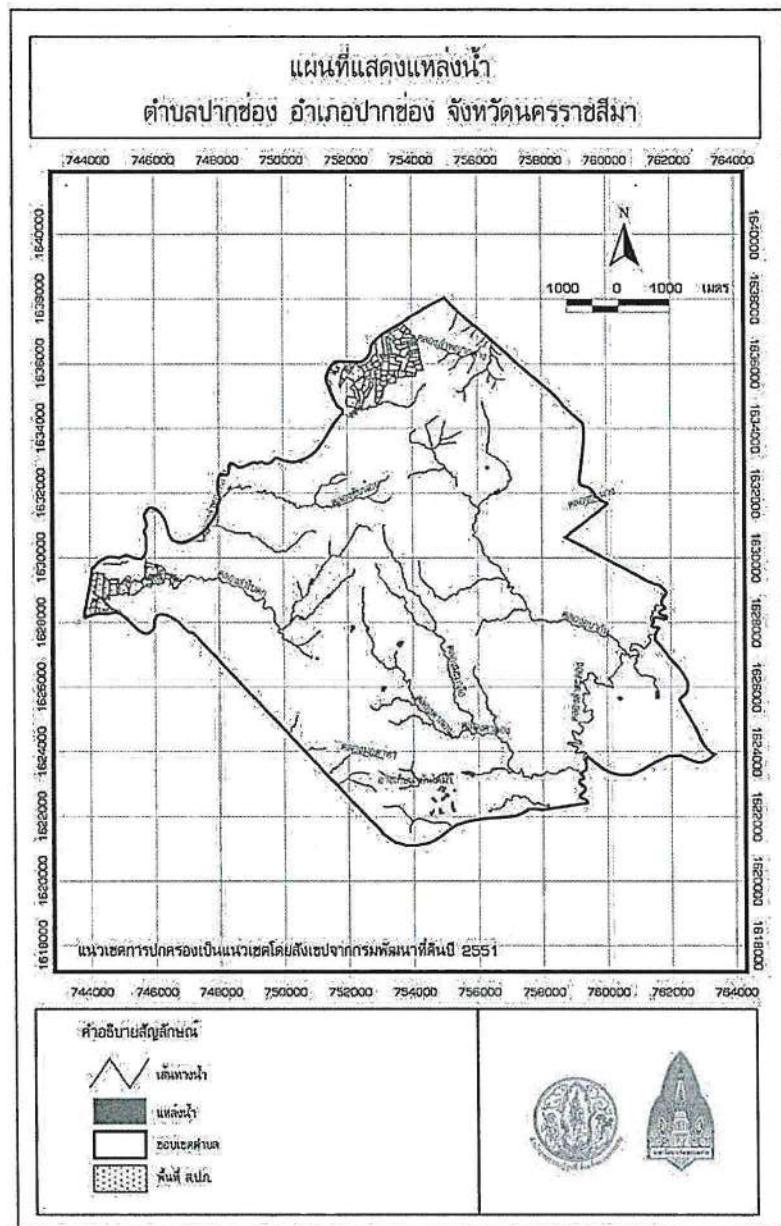

ที่มา : สำนักงานทรัพยากรดินและภูมิศาสตร์ จังหวัดนครราชสีมา
รุ่นที่ 4 แผนที่ส่วนการใช้ที่ดิน ที่ดินปากช่อง อ.ปากช่อง จ.นครราชสีมา

รูปที่ 2 แผนที่สภาพการใช้ที่ดินตำบลปากช่อง อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา
(ที่มา: สำนักวิเคราะห์สภาพการใช้ที่ดินที่ 2 สำนักสำรวจและภูมิศาสตร์ จังหวัดนครราชสีมา พ.ศ. 2550)

1.6 ลักษณะของแหล่งน้ำ

จำนวนแม่น้ำที่ไหลผ่าน	1	สาย (แม่น้ำลำตะคอง)
จำนวนห้วย/หนอง/คลอง/บึง	4	แท่ง (หมู่ 1, 2, 7, 10, 20)
จำนวนอ่างเก็บน้ำและฝายน้ำลั้น	12	แท่ง
จำนวนบ่อน้ำสาธารณะ	103	แท่ง
จำนวนบ่อน้ำตื้นสาธารณะ	13	แท่ง

รูปที่ 3 แผนที่แสดงแหล่งน้ำในเขตตำบลปากช่อง อําเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา

1.7 ลักษณะของไม้และป่าไม้ พื้นที่ป่าส่วนใหญ่เป็นป่าที่ปลูกโดยกรมป่าไม้ ประกอบด้วย กระถินยักษ์ เสียดสัก ยุค และไม้เบญจพรรณทั่วไป

2. ด้านการเมืองการปกครอง

องค์การบริหารส่วนตำบลปากช่อง แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 22 หมู่บ้าน ดังนี้ หมู่บ้านคลองตาล หมู่บ้านหนองผักเสน หมู่บ้านโป่งประทุน หมู่บ้านบันไดม้า หมู่บ้านหนองมะค่า หมู่บ้านหนองอีเหลอ หมู่บ้านลำทองหลาง หมู่บ้านหนองตาแก้ว หมู่บ้านแก่นห้าว หมู่บ้านหนองกะโตوا หมู่บ้านปากช่อง หมู่บ้านหนองน้อย หมู่บ้านหนองสวอ หมู่บ้านชับน้ำเย็น หมู่บ้านเหนือ หมู่บ้านชับหวาน หมู่บ้านสะพานดำ หมู่บ้านตลาดน้อยหน่า หมู่บ้านโนนอารีย์ หมู่บ้านไทยเจริญ หมู่บ้านโนนสมบูรณ์ และหมู่บ้านหนองยาง มีเขตเลือกตั้งแบ่งตามจำนวน หมู่บ้านทั้งหมด 22 เขตเลือกตั้ง

3. ประชากร

ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลปากช่องมีจำนวนประชากรในแต่ละหมู่บ้าน ณ วันที่ 2 พฤศจิกายน พ.ศ. 2563 รวมทั้งสิ้น 17,531 คน แยกเป็นประชากรชาย 8,576 คน ประชากรหญิง 8,955 คน จำนวนครัวเรือนทั้งสิ้น 10,544 ครัวเรือน รายละเอียดแบ่งตามหมู่บ้านได้ดังนี้

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	จำนวนประชากร			จำนวน ครัวเรือน	ผู้นำหมู่บ้าน
		ชาย	หญิง	รวม		
1	บ้านคลองตาลอง	321	355	676	315	นายสว่าง ศรีสุวรรณ (กำนัน) 081-2652446
2	บ้านหนองผักเสน	345	366	711	332	นายไพบูลย์ ศាសวัตรวิทยากร (ผญบ.) 081-2822628
3	บ้านโป่งประทุม	556	627	1,183	600	นายอสมกิัญพงศ์ ใจจนบุราນท์ (ผญบ.) 089-8484987
4	บ้านบันไดม้า	720	762	1,482	717	นายจำนำงค์ นาขัยเพชร (ผญบ.) 063-7522424
5	บ้านหนองมะค่า	393	417	810	654	นายอนุสรณ์ ห้องสวัสดิ์วงศ์ (ผญบ.) 081-5484890
6	บ้านหนองอีเหลอ	294	305	599	261	นายบำเพ็ญ สายสุด (ผญบ.) 081-7609756
7	บ้านลำทองหลาง	420	410	830	315	นายอุด คงนาคพะเนา (ผญบ.) 087-2491809
8	บ้านหนองตาแก้ว	373	412	785	427	นายสมัย พิศนอก (ผญบ.) 080-7305185
9	บ้านแก่นท้าว	289	330	619	676	นายดวงเดช สังสัญชาติ (ผญบ.) 089-9463154
10	บ้านหนองกงตะเภา	341	355	696	809	นายศรัณยพงษ์ เจริญอันธิรัส (ผญบ.) 093-5409481
11	บ้านปากช่อง	251	227	478	489	นางสาวกรรณิกา โภคากล (ผญบ.) 087-2496249
12	บ้านหนองน้อย	591	582	1,173	501	ราชการเลือกตั้ง
13	บ้านหนองสวยงาม	330	321	651	357	นายทองคุณ มุ่งต้มกลาง (ผญบ.) 086-2539368
14	บ้านซับน้ำเย็น	448	446	894	321	นายสิทธิ โทนผลิน (ผญบ.) 089-9173938
15	บ้านเหนือ	351	361	712	364	นายเทียน เวชสูงเนิน (ผญบ.) 089-9478379
16	บ้านซับหวาน	135	130	265	137	นางกุหลาบ วรังษี (ผญบ.) 082-6093535
17	บ้านสะพานคำ	723	801	1,524	784	นายประนอม พูลพัฒน์ (ผญบ.) 064-0988850
18	บ้านตลาดน้อยหน่า	464	512	976	1,275	ราชการเลือกตั้ง
19	บ้านโนนอารีย์	668	651	1,319	669	นายวิรัช กอคุณกลาง (ผญบ.) 084-4702981
20	บ้านไทยเจริญ	214	230	444	190	นายสมเนก จันทร์หอม (ผญบ.) 081-7907168
21	บ้านโนนสมบูรณ์	145	139	284	148	นายปิติด สมิงแก้ว (ผญบ.) 089-0276091
22	บ้านหนองอย่าง	204	216	420	203	นายสหชาติ โสจันทึก (ผญบ.) 065-5686595
รวม		8,576	8,955	17,531	10,544	

ข้อมูลจาก: งานทะเบียนราชภัฏ ที่ทำการปกครองอำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ณ พฤศจิกายน พ.ศ. 2563

4. สภาพทางสังคม

4.1 การศึกษา

ในเขตพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลปากช่องมีโรงเรียนที่เปิดสอนในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้นรวม 6 โรงเรียน และมีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กรวม (ศพด.) 3 ศูนย์ ดังนี้

1) โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 ในเขตพื้นที่ องค์การบริหารส่วนตำบลปากช่อง

โรงเรียน	หมู่ที่	หมายเลขโทรศัพท์
1. โรงเรียนบ้านบันไดม้า	4	088-7227908
2. โรงเรียนบ้านหนองมะค่า (ทองศรีสังเคราะห์)	5	044-318009
3. โรงเรียนบ้านหนองอีเหลอ	6	044-756069, 087-9571784
4. โรงเรียนบ้านลำทางหลวง	7	081-8531814
5. โรงเรียนบ้านหนองตาแก้ว	8	089-5839955
6. โรงเรียนบ้านซับน้ำเย็น	14	095-2467932

2) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลปากช่อง

โรงเรียน	หมู่ที่	หมายเลขโทรศัพท์
1. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านบันไดม้า	4	089-5783572
2. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองมะค่า	5	061-1410429
3. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านลำทางหลวง	7	088-3200221

4.2 การสาธารณสุข

ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลปากช่องมีโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข จำนวน 1 แห่ง คือ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลหนองมะค่า ตั้งอยู่หมู่ที่ 5 บ้านหนองมะค่า ตำบลปากช่อง อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา โทรศัพท์ 063 491 5149

4.3 อาชญากรรม

จากการสำรวจข้อมูลพื้นฐานพบว่า จำนวนครัวเรือนส่วนใหญ่มีการป้องกันอุบัติภัยอย่างถูกวิธี ทำให้มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน เนื่องจากพื้นที่รับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลมีพื้นที่กว้าง ปัญหาคือ บางหมู่บ้านที่อยู่ห่างไกล ต้องใช้ระยะเวลาและเส้นทางในการสัญจรไปมาค่อนข้างไกลและเปลี่ยว ทำให้เกิดมีการจี้ ปล้น ลักขโมย ใจกรรมทรัพย์สิน รวมทั้งอุบัติเหตุต่างๆ เกิดขึ้น การแก้ปัญหาขององค์การบริหารส่วนตำบลปากช่องที่สามารถดำเนินการได้ตามอำนาจหน้าที่และงบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัด คือติดตั้งสัญญาณไฟกระพริบทางร่วมทางแยก รวมทั้งได้ตั้งจุดตรวจ จุดสกัด จุดบริการ ในช่วงเทศกาลที่มีวันหยุดติดต่อกันหลายวัน เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับประชาชน แต่ปัญหาที่พบเป็นประจำคือการทะเลาะวิวาทของกลุ่มวัยรุ่นโดยเฉพาะในสถานที่จัดงานคอนเสิร์ต และงานมหรสพต่างๆ การแก้ไขปัญหาทำโดยแจ้งเตือนให้ผู้ปกครองช่วยดูแลบุตรหลานของตนเอง มีการประชาสัมพันธ์ให้ทราบถึงผลกระทบ ผลเสียหาย และโทษที่ได้รับจากการก่อเหตุทะเลาะวิวาท การขอความร่วมมือไปยังผู้นำชุมชน การขอกำลงจากตำรวจ ผู้นำชุมชน หรือ อปพร. เพื่อช่วยยับยั้งหรือระงับเหตุไม่ให้เกิดความรุนแรง แต่ทั้งนี้ปัญหาดังกล่าวก็ยังคงมีเกิดขึ้นเรื่อยมา แม้ว่าจะได้รับความร่วมมือจากหลายฝ่ายก็ตาม ซึ่งเป็นเรื่องที่ทาง

องค์การบริหารส่วนตำบลปากช่อง จะต้องหาวิธีที่จะแก้ไขปัญหาให้กับประชาชนต่อไปตามอำนาจหน้าที่ที่สามารถดำเนินการได้

ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลปากช่องมีป้อมยามสำรวจจำนวน 2 แห่งคือ ป้อมสำรวจทางหลวง และป้อมสำรวจหนองสาวง และมีหน่วยงานอื่นอีก 2 หน่วยงานที่มีหน้าที่ช่วยเหลือและประสานงานด้านความปลอดภัยต่างๆ ให้กับประชาชนคือ อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนจำนวน 35 คน และสำรวจชุมชนประจำตำบลจำนวน 32 คน

4.4 ยาเสพติด

องค์การบริหารส่วนตำบลปากช่องได้รับแจ้งจากสถานีตำรวจนครบาลปากช่องว่า ในเขตตำบลขององค์การบริหารส่วนตำบลปากช่องมีผู้ที่ติดยาเสพติดเป็นจำนวนมาก และในที่สุดกล้ายเป็นผู้ค้า สาเหตุหลักเนื่องจากปัญหาทางเศรษฐกิจ ปัญหาครอบครัว รวมถึงปัจจัยบันการสื่อสารมีความเจริญก้าวหน้าและรวดเร็ว จึงทำให้ซ่องทางการติดต่อซื้อขายทำได้ง่าย และยากแก่การสอดส่องดูแลติดตาม การแก้ไขปัญหาขององค์การบริหารส่วนตำบลปากช่องสามารถทำได้เฉพาะตามอำนาจหน้าที่ เช่น การณรงค์ การประชาสัมพันธ์ การแจ้งเบาะแส การฝึกอบรมให้ความรู้ ขอความร่วมมือกับผู้นำชุมชนและประชาชน ในส่วนที่เกินจากอำนาจหน้าที่ก็จะเป็นอำนาจหน้าที่ของฝ่ายปกครอง อำเภอปากช่อง หรือตำรวจแล้วแต่กรณี ทั้งนี้องค์การบริหารส่วนตำบลปากช่องได้ให้ความร่วมมือกับหน่วยงานทั้งสองเป็นอย่างดีมาโดยตลอด

4.5 การสังคมสงเคราะห์ องค์การบริหารส่วนตำบลปากช่อง ได้ดำเนินการด้านสังคมสงเคราะห์ ดังนี้

- 1) ดำเนินการจ่ายเบี้ยยังชีพให้แก่ผู้สูงอายุจำนวน 2,502 ราย ผู้พิการจำนวน 500 ราย และผู้ป่วยเอดส์ ที่แพทย์ได้รับรองและทำการวินิจฉัยแล้ว จำนวน 14 ราย (30 กันยายน 2564)
- 2) รับลงทะเบียนและประสานโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด
- 3) ประสานการทำบัตรผู้พิการ
- 4) จัดตั้งโครงการช่วยเหลือผู้ยากจน ยากไร้ ผู้มีรายได้น้อย ผู้ด้อยโอกาส และไร้ที่พึ่ง ในเขตพื้นที่ องค์การบริหารส่วนตำบลปากช่อง

5. ระบบบริการพื้นฐาน

5.1 การคมนาคม การคมนาคมภายในตำบลปากช่องมีดังนี้

- 1) ทางรถไฟ มีเส้นทางรถไฟสายกรุงเทพฯ-นครราชสีมาผ่าน โดยมีสถานีรถไฟหนึ่งแห่งคือสถานีบันได ม้า ตั้งอยู่หมู่ที่ 4 บ้านบันไดม้า ซึ่งจะเชื่อมต่อกับสถานีปากช่อง ที่อยู่ในเขตเทศบาลเมืองปากช่อง
- 2) ทางรถยนต์ มีเส้นทางคมนาคมหลักที่ใช้ในการเดินทางติดต่อระหว่างอำเภอและจังหวัดคือ ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 2 (ถนนมิตรภาพ) และถนนหลวง 2247 จากจังหวัดสระบุรีถึงจังหวัดนครราชสีมา สำหรับถนนที่ใช้เดินทางติดต่อภัยเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลปากช่องส่วนใหญ่เป็นถนนลาดยางและถนนคอนกรีตเกือบทั้งตำบล

5.2 ไฟฟ้า ปัจจุบันมีการขยายเขตไฟฟ้าไปในทุกหมู่บ้าน แต่ก็ยังไม่ทั่วถึงทุกครัวเรือน มีการปรับเปลี่ยนจากไฟฟ้าแรงต่ำเป็นไฟฟ้าแรงสูงเพื่อรับปริมาณการใช้ไฟฟ้าที่เพิ่มมากขึ้น การขยายเขตไฟฟ้าและปรับเปลี่ยนทั้งหมดในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลปากช่องดำเนินการโดยการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคคิด

5.3 ประชา ปัจจุบันมีระบบประปาหมู่บ้านครบทุกหมู่บ้าน มีการขุดเจาะบ่อบาดาลในหมู่บ้านที่ระบบประปาเข้าไม่ถึง เพื่อให้มีน้ำเพียงพอต่อการอุปโภคและบริโภค

5.4 โทรศัพท์ ปัจจุบันมีโทรศัพท์เคลื่อนที่ (Smart Phone) ใช้ทุกครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 100

5.5 ไปรษณีย์ การสื่อสารหรือการขนส่งวัสดุ และครุภัณฑ์ต่างๆ ปัจจุบันมีการติดต่อสื่อสารผ่านหอกระจายข่าว ระบบเสียงตามสาย ระบบสารสนเทศออนไลน์ เช่น เพชบุก ไลน์ และอื่น เพื่อเผยแพร่ความรู้และข่าวสารต่างๆ ในทุกหมู่บ้าน ทำให้ประชาชนได้รับรู้ และรับทราบข่าวสารได้อย่างทันเหตุการณ์ มีความเป็นปัจจุบัน

6. ระบบเศรษฐกิจ

6.1 การเกษตร ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ได้แก่ การทำไร่ข้าวโพด ไร่มันสำปะหลัง ไร้อ้อย การปลูกพืชผักต่างๆ เช่น มะเขือเทศ กลაมปี ฟักทอง พริก ต้นหอม ผักชี เป็นต้น การปลูกไม้ผล ได้แก่ มะม่วง น้อยหน่า ขนุน มะขาม แก้วมังกร ฯลฯ

6.2 ปศุสัตว์ จากการสำรวจพบว่ามีประชากรร้อย 10 ประกอบอาชีพเลี้ยงสัตว์ เช่น โคนม โคเนื้อ เป็ด ไก่ แพะ เป็นต้น

6.3 การบริการ เนื่องจากพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลปากช่องอยู่ใกล้กับอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ ซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงและในแต่ละปีมีนักท่องเที่ยวมาเที่ยวเป็นจำนวนมาก จึงก่อให้เกิดธุรกิจที่พักร้านอาหาร และร้านค้าในบริเวณพื้นที่โดยรอบ และพื้นที่ใกล้เคียงอุทยาน ดังนี้

โรงแรม รีสอร์ท ร้านอาหาร และร้านขายสินค้า	หมู่ที่	หมายเลขโทรศัพท์
บ้านสวนอินดี้ ปากช่อง	1	0653959293
บ้านย่า คาเฟ่ เขาใหญ่	1	0881087377
นิภาณุเชียง	2	044-312868
บริษัท กิตติปรีดีสปอร์ต รีสอร์ท	3	044-313515
บริษัท เขาใหญ่ คันทรี คลับ	5	044-318214, 044-318205
บูรยา บารอง	5	086-3304836
แลนด์ บริช รีสอร์ท	5	044-318188
กังหันรักษ์	5	098-3163804
เอ เข้าส์ โยมสเตย์	5	089-4425992
สวีทไลน์เข้าส์	5	086-6298223
อิสตรีย์	5	089-8905474
อ้อสก้าร์เวิร์ล รีสอร์ท	5	089-9813095/081-2977543
บริษัท ชานโตมา จำกัด	5	084-3612322
สุกัญญา คอฟฟี่	5	
ภูวิรีสอร์ท	9	089-0816745

โรงแรม รีสอร์ท ร้านอาหาร และร้านขายสินค้า	หมู่ที่	หมายเลขโทรศัพท์
ภูริพิมานรีสอร์ท	9	044-318011
ครัวระเบียงชมวิว	9	089-0816745/089-8933353
ภูตหัวน้ำรีสอร์ท	10	044-315242
บจก.ทองสมบูรณ์ คลับ	10	044-312316,044-314998
บริษัท หอมหมื่นลี จำกัด	10	086-44936057-9
ร้านแสงอนันต์	10	092-5733356/080-2243125
บ้านไม้ชายน้ำ	11	044-314236
ร้านอาหารโมริตะ	11	-
ร้านถุงชิงชัย	11	-
บริษัท คีรีรมย์ จำกัด	12	086-4604228
เดอโร่สม สเตด รีสอร์ท	12	089-4234220
กระต่ายปารีสอร์ท	13	081-9534567
บ้านอิงเข้า	15	081-7319111
บ้านกลางเข้า ปากช่อง เข้าใหญ่	15	081-4003495
มัทรี รีสอร์ท ปากช่อง	16	0652473672
ลาบเป็ดบุญช่วย	17	087-4442400
บริษัท เอก-ชัย ดีสทรีบิวชั่น ชั้สเทม จำกัด	18	044-328039
บริษัทฟิลเตอร์ มาร์ท จำกัด	18	044-328226
บริษัท สันติสุข ไฮเวย์ จำกัด	18	044-313215-6
บริษัท ไคนาสตี้ เซรามิก จำกัด (มหาชน)	18	044-328172
โรงแรมรา拉คีริราเพลส	18	089-4146226
บริษัท เมืองเอก สตรีท จำกัด (บ้านพัก)	18	
บริษัท ป้อมกิจ จำกัด	18	044-241168
เศรษฐกิจดี รีสอร์ท	18	044-929444
นิภาณุเชียง	18	044-312067
ทวิภัณุ รีสอร์ท	18	087-256617,044-314671
บริษัท โนเดรน์ ลิฟวิ่ง จำกัด (จำนวนนี่เฟอร์นิเจอร์)	18	
บ้านเรือนมิวารณ	19	081-5936202
ภูรีนันท์ รีสอร์ท	19	080-0596607
ทริปเปิล พี โฮม	19	089-8102039
เรือนร้อยรัก	20	
ร้านก๋วยจื๊บนองยำ	22	

6.4 การท่องเที่ยว

1) แหล่งท่องเที่ยวตามธรรมชาติ ตำบลปากช่องมีแหล่งท่องเที่ยวตามธรรมชาติ ได้แก่ น้ำตกหังเหว ตั้งอยู่ที่หมู่ 19 บ้านโนนอารีย์ เป็นแหล่งธรรมชาติอันควรอนุรักษ์ตามมติคณะรัฐมนตรี วันที่ 7 พฤษภาคม 2532 น้ำตกหังเหวบ้านลำทองหลาง ตั้งอยู่ที่หมู่ 7 บ้านลำทองหลาง และกลุ่มต้นจำปีสิรินธร ในเขตพื้นที่หมู่ที่ 7 บ้านลำทองหลาง

2) แหล่งท่องเที่ยวที่มีนุชย์สร้างขึ้น เช่น ไร่ทองสมบูรณ์คลับ เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงผสมผสาน มีการซื้อม้า มีเครื่องเล่นแบบแอดเวนเจอร์ และมีกระเช้าไฟฟ้าเพื่อให้นักท่องเที่ยวได้นั่งชมทิวทัศน์อันสวยงามของเมืองปากช่องในมุมสูง รวมถึงที่พักที่เป็นรีสอร์ต ร้านอาหาร และร้านกาแฟ

6.5 อุตสาหกรรม ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลปากช่องมีโรงงานหลายโรงงาน ตั้งอยู่บริเวณใกล้เล้นทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 2 ถนนมิตรภาพ เพื่อความสะดวกและเป็นการลดค่าใช้จ่ายในการคมนาคมขนส่ง ดังนี้

โรงงานอุตสาหกรรม	หมู่ที่	หมายเลขโทรศัพท์
บริษัท เข้าใหญ่ แครี่ จำกัด	1	044 009181
บริษัทดีมอสโซลติง (โกตังให้เช่า)	4	044-328556, 044-328558
บริษัทอนเพิ่มทรัพย์จำกัด (โรงงานขnm)	10	044-312444, 044-312555
บริษัท พี อาร์ ฟู้ดแลนด์ (โรงงานขnm)	10	044-313026, 044-314002
บมจ.ซีพีออล (ประเทศไทย)	10	044-279600
บริษัท ยูไนเต็ด ฟิตดีน จำกัด	10	
บมจ.กรุงเทพผลิตผลอุตสาหกรรม (โรงฟักไช)	16	044-313009
โรงงานเสียงเจริญ	17	044-310189
บริษัท เอ็มเอ็มพี คอร์ปอเรชั่น จำกัด	18	044-328412-3
บริษัท ไทยเอเชีย พี. อี. ไฟฟ์ จำกัด	18	044-328588
บริษัทมอนชานโน้ตเมล็ดพันธุ์	18	044-328491
โรงงาน ราช พลาสติก	18	

6.6 การพาณิชย์และกลุ่มอาชีพ องค์การบริหารส่วนตำบลปากช่องมีการส่งเสริมอาชีพให้กับกลุ่มสตรี และแม่บ้านในตำบลปากช่อง เช่น การทำสบู่สมุนไพร การทำดอกไม้จันทน์ การนวดแผนไทย เป็นต้น

6.7 แรงงาน ในภาคเกษตรกรรม แรงงานได้จากสมาชิกในครัวเรือน และมีการจ้างแรงงานจากเพื่อนบ้านทั้งภายในตำบลและตำบลใกล้เคียง นอกจากจะเป็นแรงงานในภาคเกษตรกรรมแล้วยังพบว่าประชากรของตำบลปากช่องไปทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม มีทั้งโรงงานที่ตั้งอยู่ในพื้นที่อำเภอปากช่อง อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดใกล้เคียง เช่น สารบุรี ลพบุรี ภาคตะวันออก เช่น ปราจีนบุรี ชลบุรี ระยอง รวมถึงกรุงเทพมหานครและภูมิภาคอื่นๆ ด้วย

7. ศาสนา ประเพณี และวัฒนธรรม

7.1 การนับถือศาสนา ประชาริในตำบลปากช่องเป็นผู้นับถือศาสนาพุทธ 100% โดยมีวัด 16 แห่ง สำนักสงฆ์/ที่พักสงฆ์ 9 แห่ง ดังรายละเอียดในตารางที่ 8 สำนักปฏิบัติธรรม 6 แห่ง และเมรุเฝ้าพ 8 แห่ง ดังนี้
ตารางที่ 8 รายชื่อวัด สำนักสงฆ์/ที่พักสงฆ์ และสำนักปฏิบัติธรรม

ลำดับที่	วัด	หมู่ที่
1	วัดคลองตาลวง	4
2	วัดบันไดม้า	4
3	วัดดวงฤทธิ์มณีอินทร์ชิติ	4
4	วัดหนองมะค่า	5
5	วัดหนองอ่อนสามมัคคีธรรม	6
6	วัดลำทางหลวง	7
7	วัดหนองตาแก้ว	8
8	วัดธรรมดาราเม	8
9	วัดดำเนินสถิต	9
10	วัดหนองกะจะ	10
11	วัดหนองกะโตวา	10
12	วัดเขาวันชัยวรรษ์	11
13	วัดเข้าไทรสายยันท์	12
14	วัดขับน้ำเย็น	14
15	วัดเกาะอุทการาม	17
16	วัดธารน้ำตกหลังเหว	19
17	วัดหนองยาง	22
	สำนักสงฆ์/ที่พักสงฆ์	
1	สำนักสงฆ์เกษตร	3
2	สำนักสงฆ์พญาเย็นเจริญธรรม	14
3	สำนักปฏิบัติธรรมถ้าสามدا	14
4	สำนักปฏิบัติธรรมพุทธภราณ	14
5	สำนักสงฆ์วัดป่าธรรมคีรี	14
6	สำนักสงฆ์ลำไบดก	15
7	วัดป่าพรหมยาน	15
8	สำนักสงฆ์เขารวksamมัคคีธรรม	19
9	สำนักสงฆ์ป่าเมตตาคุณ	19

ตารางที่ 8 รายชื่อวัด สำนักสงฆ์/ที่พักสงฆ์ และสำนักปฏิบัติธรรม (ต่อ)

ลำดับที่	สำนักปฏิบัติธรรม	หมู่ที่
1	ศูนย์ปฏิบัติธรรมบ้านพิตรรัมสถาน (สาขาวัดปากป่อ)	2
2	สำนักปฏิบัติอัญญาวิโมกข์โพธิรังสี	2
3	สำนักปฏิบัติธรรมแสงธรรมส่องชีวิต	8
4	สำนักปฏิบัติธรรมแคนธารามศิลามหาวิหาร	8
5	ศูนย์ปฏิบัติธรรมเสริมรังสี (เอกชน)	21
6	สำนักปฏิบัติธรรมหนองยาง	22

7.2 ประเมินและงานประจำปี

- ประเพณีวันขึ้นปีใหม่ เดือนมกราคม
  - ประเพณีวันสงกรานต์ เดือนเมษายน
  - งานฉลองวันแห่งชัยชนะท้าวสูร Narie เดือนเมษายน
  - ประเพณีลอยกระทง เดือนตุลาคม-เดือนพฤศจิกายน

7.3 ภูมิปัญญาท้องถิ่น และภาษาถิ่น ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลปากช่องได้มีการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น ได้แก่ การทำเครื่องจักสานสำหรับใช้ในครัวเรือนและจำหน่าย และการรักษาอาการบาดเจ็บที่เกี่ยวกับกระดูกด้วยน้ำมันมะพร้าว

ภาษาถิ่น ประชาชนร้อยละ 90 พูดภาษาโคราช

7.4 สินค้าพื้นเมืองและของที่ระลึก ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลไม่มีศูนย์การห้องเที่ยวจึงไม่มีการผลิตของที่ระลึกจำหน่าย แต่เนื่องด้วยเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลปากช่อง มีประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ดังนั้นสินค้าที่มีจำหน่ายให้แก่นักท่องเที่ยวจึงเป็นสินค้าเกษตร จำพวกผลไม้และพืชผักชนิดต่างๆ เช่น น้อยหน่า แก้วมังกร มะละกอ กล้วย อโวกาโด องุ่น ข้าวโพดหวาน ผักสลัดชนิดต่างๆ มะเขือเทศ พักทอง เป็นต้น

8. ทรัพยากรธรรมชาติ

8.1 น้ำที่ใช้ในการอุปโภค-บริโภค เป็นน้ำที่ได้จากน้ำฝน และน้ำดิบจากแม่น้ำลำคลองสายต่างๆ ซึ่งจะต้องนำมาผ่านกระบวนการของระบบประปาเพื่อความสะอาดและสะดวกต่อการใช้ สำหรับน้ำได้ในส่วนใหญ่ถูกนำมาใช้ในการทำการเกษตร ทั้งในการปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์

8.2 ป้ามี ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลปากช่องส่วนใหญ่เป็นพื้นที่สวนปา ซึ่งปลูกโดยกรรมป้ามีประกอบด้วย กระถินยักษ์ สีเสียดแก่น สัก ยุคคลิปตั้ส และไม้เบญจพรณท้วไป

8.3 ภูเขา ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลปากช่องมีภูเขามีความสูงขึ้นไม่มากนัก และมีอยู่ทั่วไปลับกับพื้นที่ราบ ต้นไม้ที่ขึ้นตามภูเขานอกจากจะขึ้นเองตามธรรมชาติแล้ว ยังมีการปลูกเพิ่มเติมโดยเจ้าหน้าที่ของกรมป่าไม้ และประชาชนอีกด้วย

8.4 คุณภาพของทรัพยากรธรรมชาติ

1) น้ำจากแหล่งน้ำธรรมชาติ เช่น ห้วย หนอง คลอง เป็น จะมีปริมาณน้ำมากในช่วงฤดูฝน ซึ่งสามารถเก็บกักไว้ใช้ในฤดูแล้งได้ สำหรับน้ำประปาซึ่งผลิตมาจากน้ำใต้ดินจะมีพิเศษ ทำให้มีเวลาแก่การนำมารีโภค

2) ป่าไม้ ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ส่วนป่าที่ถูกปลูกขึ้น ซึ่งได้กำหนดชนิดพืชไว้ จึงทำให้มีความหลากหลายของพันธุ์พืชเมื่อเทียบกับป่าธรรมชาติ

3) ภูเขา ส่วนใหญ่เป็นภูเขาดิน มีระดับความลาดชันประมาณ 45 องศา เนื้อดินแน่นและมีต้นไม้ปลูกคลุมหน้าดินจึงไม่มีปัญหาการพังทลายของหน้าดิน

ส่วนที่ 3

วิสัยทัศน์ (Vision) พันธกิจ (Missions) และเป้าประสงค์ (Objectives)

การพัฒนาขององค์กรบริหารส่วนตำบลปากช่อง

วิสัยทัศน์ (Vision) การพัฒนาองค์กรบริหารส่วนตำบลปากช่อง

องค์กรบริหารส่วนตำบลปากช่อง ได้กำหนดวิสัยทัศน์ (Vision) เพื่อแสดงสถานการณ์ในอุดมคติ และเป็นจุดมุ่งหมาย ความคาดหวังที่ต้องการให้เกิดขึ้นในอนาคตข้างหน้า ซึ่งสามารถจะสะท้อนถึงสภาพการณ์ของ ท้องถิ่นในอนาคตได้อย่างรอบด้าน ภายใต้การเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมด้านต่างๆ คือ

“พัฒนาทั่วถึง ครอบคลุมทุกภารกิจ ประชาชนมีส่วนร่วม ตรวจสอบได้”

พันธกิจ (Missions)

1. พัฒนาคน และสังคมให้มีคุณภาพ พร้อมทั้งมีคุณธรรมและจริยธรรมควบคู่กันไป
2. พัฒนาทั้งด้านความเป็นอยู่ สุขภาพ และอาชีพ ของประชาชน
3. ส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาทั้งด้านสาธารณูปโภค และสาธารณูปการ
4. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในทุกๆ ด้าน

จุดมุ่งหมายในการพัฒนา (Development Goals)

1. ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี ครอบครัวอบอุ่น ชุมชนเข้มแข็ง
2. เด็ก เยาวชน และประชาชน ได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ ศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น ได้รับการสืบสานคุณค่า
3. มีโครงสร้างพื้นฐานที่มีคุณภาพมาตรฐานครอบคลุมทุกพื้นที่
4. สร้างสังคมท้องถิ่นให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้
5. ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้รับการอนุรักษ์และฟื้นฟู
6. มีการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี

ประเด็นยุทธศาสตร์ (Strategies) การพัฒนาองค์กรบริหารส่วนตำบลปากช่อง

คณะกรรมการพัฒนาองค์กรบริหารส่วนตำบลร่วมกับประชาคมท้องถิ่น ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ รวมทั้ง องค์กรต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ได้กำหนดยุทธศาสตร์ขององค์กรบริหารส่วนตำบลปากช่อง 10 ยุทธศาสตร์ โดยมีรายละเอียดดังนี้

- 1) ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านسانต่อแนวทางพระราชดำริ

แนวทางการพัฒนา

1.1 ประสานและบริหารการจัดการน้ำ ตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เมื่อปี 2538 เพื่อแก้ไขและป้องกันปัญหาอุทกวัยอย่างเป็นระบบ

1.2 พัฒนาชุมชนและคุณภาพแหล่งน้ำ ส่วนและเก็บกักน้ำเพื่อการเกษตร เพื่อการอุปโภคและบริโภค รวมทั้งวางแผนการเพื่อแก้ไขปัญหาน้ำท่วมและน้ำแล้ง

1.3 พัฒนาชุมชนและสังคมตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

2) ยุทธศาสตร์การพัฒนาการศึกษา

แนวทางการพัฒนา

2.1 ส่งเสริมการพัฒนาระบบการศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา

2.2 พัฒนาและเตรียมบุคลากรด้านการศึกษา ครูและนักเรียน ให้เป็นผู้มีคุณภาพ มีทักษะและศักยภาพตามมาตรฐานสากลเพื่อรับรองรับประชาคมอาเซียน

2.3 สนับสนุนให้มีการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้เป็นเครื่องมือและประกอบการศึกษา เป็นเครื่องมือของชุมชนและประชาชนทั่วไป

2.4 ส่งเสริมให้ประชาชนได้เตรียมความพร้อมและตระหนักรถึงความสำคัญของการเข้าสู่ประเทศอาเซียนในทุกด้าน

2.5 ส่งเสริมการศึกษาในระบบ นอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย

3) ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาการเกษตร

แนวทางการพัฒนา

3.1 พัฒนาปรับปรุงพันธุ์พืชและเมล็ดพันธุ์พืชที่ดีมีคุณภาพ ส่งเสริมให้เกิดเกษตรอุตสาหกรรม เกิดพันธุ์พืชใหม่ๆ ที่มีคุณภาพสูงขึ้น โดยขอความร่วมมือและให้ความร่วมมือกับหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน

3.2 ลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มมูลค่าผลผลิตทางการเกษตร ปรับปรุงผลผลิตให้มีคุณภาพ มีมาตรฐานสากลโดยการร่วมมือและให้ความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชน

3.3 ส่งเสริมการพัฒนาเครือข่ายผู้นำด้านการเกษตรอาสาสมัครการเกษตร

3.4 ส่งเสริมสนับสนุนการทำเกษตรทางเลือก ตามนโยบายเศรษฐกิจพอเพียง

3.5 การสร้างเสริมสนับสนุนการอนุรักษ์และแปรรูปสินค้าทางการเกษตร และเพิ่มช่องทางตลาด

3.6 ส่งเสริมประชาชนในท้องถิ่นให้มีการเลี้ยงสัตว์เศรษฐกิจ เพื่อบริโภค เพื่อจำหน่ายและการอนุรักษ์

4) ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาสังคม

แนวทางการพัฒนา

4.1 ส่งเสริมและพัฒนาบทบาทของผู้นำชุมชน คณะกรรมการหมู่บ้านและชุมชนให้เข้มแข็ง

4.2 ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน

4.3 ส่งเสริมพัฒนาบทบาทและคุณภาพชีวิตของเด็ก เยาวชน สดรี ผู้สูงอายุ ผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาส ประชาชน และคุณครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน

- 4.4 ส่งเสริมพัฒนาคุณภาพและศักยภาพตามความสามารถของแรงงานในท้องถิ่น
- 4.5 ป้องกันและแก้ไขปัญหาการเสพ การผลิตและการจำหน่ายยาเสพติดในทุกระดับ
- 4.6 ดำเนินการโครงการเพื่อให้บริการประชาชน และรับทราบปัญหา อุปสรรค และความต้องการของประชาชนในพื้นที่

4.7 ส่งเสริมและประกาศเกียรติคุณผู้ที่เป็นแบบอย่างที่ดี และสร้างคุณประโยชน์ต่อสังคม สร้างชื่อเสียงให้กับจังหวัดครรชสีมา

5) ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาสาธารณสุข

แนวทางการพัฒนา

5.1 พัฒนาศักยภาพของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.)

5.2 ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการรักษาพยาบาลประชาชนในทุกระดับอย่างมีคุณภาพและได้มาตรฐาน โดยร่วมมือกับโรงพยาบาลสุขเสริมสุขภาพตำบล และหน่วยงาน หรือองค์กรที่เกี่ยวข้อง

5.3 ส่งเสริมสุขภาพและอนามัยของประชาชนในทุกระดับ ให้มีสุขภาพแข็งแรง โดยให้การเรียนรู้ การดูแลสุขภาพ การออกกำลังกาย การป้องกันโรค การใช้ยาอย่างถูกต้อง การรับประทานอาหารที่มีประโยชน์และเข้ารับการตรวจสุขภาพ หรือการรับบริการด้านสาธารณสุขตามขั้นตอนและวิธีการทางการแพทย์

6) ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน

แนวทางการพัฒนา

6.1 ส่งเสริมสนับสนุนการวางแผนด้านโครงสร้างพื้นฐาน ให้สอดคล้องกับความจำเป็น และความต้องการของประชาชน

6.2 ก่อสร้าง ปรับปรุงเส้นทางการคมนาคมอย่างทั่วถึง

6.3 ปราสาห สนับสนุน ร่วมมือกับส่วนราชการและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นๆ เพื่อสนับสนุน เครื่องมือ เครื่องจักรกล ตลอดจนผู้ปฏิบัติงานที่มีความชำนาญในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน

6.4 ปราสาหในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนในด้านสาธารณูปโภคและส่งเสริมให้ ประชาชนเข้าใจในการใช้และรักษาสาธารณูปโภคอย่างคุ้มค่า

6.5 ดำเนินการปรับปรุงระบบขนส่งในจังหวัดครรชสีมา เพื่อแก้ไขปัญหาการจราจร ความ ปลอดภัยและความเป็นระเบียบในการให้บริการแก่ประชาชน

7) ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาการท่องเที่ยว ศาสนา-วัฒนธรรม ประเพณีและกีฬา

แนวทางการพัฒนา

7.1 พัฒนาพื้นที่และส่งเสริมกิจกรรมด้านศาสนาศิลปวัฒนธรรมและประเพณีของชุมชนท้องถิ่น โครงสร้าง โดยการอนุรักษ์สืบสานต่อและเชื่อมโยงสู่กิจกรรมการท่องเที่ยว

7.2 พัฒนาและพื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวเดิม สร้างแหล่งท่องเที่ยว และสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ กระตุ้นเศรษฐกิจ และสร้างรายได้จากการท่องเที่ยวของจังหวัดนราธิวาสเพิ่มขึ้น

7.3 สนับสนุนและส่งเสริมความสามารถของผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยว และสร้างเครือข่าย พัฒนาคุณภาพสินค้าและบริการ โดยการจับคู่ธุรกิจพัฒนาคุณภาพสินค้าและขยายตลาดสินค้าทั้งภายในและต่างประเทศ

7.4 ส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมงานกีฬา และจัดการแข่งขันกีฬาประเภทต่างๆ รวมถึงการสร้างความเป็นเลิศทางด้านกีฬา

8) ยุทธศาสตร์ด้านการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี

8.1 ปรับปรุงโครงสร้างการบริหารงาน ให้รองรับการปฏิบัติภารกิจหน้าที่ ตามกฎหมายกำหนดอย่างมีประสิทธิภาพ

8.2 นำระบบสารสนเทศมาใช้ในการบริหารภายในองค์กร

8.3 สนับสนุนบุคลากรในสังกัด ให้ได้รับการศึกษา อบรมทำวิจัย เพิ่มพูนความรู้ เพื่อยกระดับประสิทธิภาพการทำงานให้เกิดประสิทธิผลในการบริการประชาชน และในสื่อสารและร่วมมือกับภาคีอาชีวศึกษา

8.4 บูรณาการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ร่วมกันระหว่างหน่วยงานภาครัฐ และเอกชนองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น พัฒนาท้องถิ่น สร้างประโยชน์สูงสุด แก่ประชาชนในจังหวัดนราธิวาสเพิ่มขึ้น

8.5 เปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้าส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและความต้องการของประชาชน ในการพัฒนาจังหวัดนราธิวาสเพิ่มขึ้น

8.6 เพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ

9) ยุทธศาสตร์ด้านการรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

แนวทางการพัฒนา

9.1 ส่งเสริมและสนับสนุนการติดตั้งระบบเตือนภัยธรรมชาติ และภัยพิบัติต่างๆ

9.2 ส่งเสริมสนับสนุนและร่วมมือกับส่วนราชการหน่วยงาน มูลนิธิการกุศลและองค์กรที่เกี่ยวข้อง ในการเตรียมความพร้อมในการป้องกันภัย และการช่วยเหลือผู้ประสบภัย

9.3 ส่งเสริมและสนับสนุนการติดตั้งระบบกล้องวงจรปิดในเขตชุมชน และสถานที่สำคัญ โดยสร้างความอุ่นใจ และความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน

9.4 สนับสนุนการฝึกอบรมจัดตั้งและอบรมพื้นฐาน ตรวจสอบและดำเนินการจราจร เรือน (อปพร.) และดูแลรักษาความปลอดภัยและการจราจร

10) ยุทธศาสตร์ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

แนวทางการพัฒนา

10.1 พัฒนาพื้นที่และอนุรักษ์ธรรมชาติสิ่งแวดล้อม แหล่งน้ำ ลุ่มน้ำลำคลอง และป่าไม้ให้มีความอุดมสมบูรณ์

10.2 รณรงค์สร้างจิตสำนึกเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษ และปัญหาสิ่งแวดล้อมของชุมชนท้องถิ่นทุกระดับ

10.3 จัดทำระบบกำจัดขยะรวม และจัดการขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล

เป้าประสงค์ (Objectives)

- 1) โครงสร้างพื้นฐานสาธารณูปโภคและสาธารณูปการได้มาตรฐาน
- 2) การพัฒนาคุณภาพชีวิตแก่เด็ก สตรี คนชรา ผู้ด้อยโอกาสและสิ่งแวดล้อมที่ต่างๆ เพื่อให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น
- 3) การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในชีวิตและทรัพย์สินทั่วถึง และมีประสิทธิภาพ
- 4) การจัดการศึกษาและพัฒนาคุณภาพชีวิต เด็ก เยาวชน และประชาชนให้มีสุขภาพอนามัยที่ดี
- 5) ศาสนา ศิลปะ ประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่นได้รับการบำรุงรักษา
- 6) พัฒนาระบบการบริหารจัดการมีประสิทธิภาพ บุคลากรขององค์กรได้รับการพัฒนาและมีระบบเทคโนโลยีที่ทันสมัย และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน
- 7) ประชาชนมีงานทำ มีอาชีพและมีรายได้ที่พอเพียง
- 8) เพิ่มประสิทธิภาพระบบการผลิต จากเกษตรในชุมชนมีความเข้มแข็งและพึงตนเองได้
- 9) การดำเนินชีวิตและการทำงานตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง
- 10) ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้รับการดูแลรักษา

ตัวชี้วัด (Indicator)

จะแสดงเป็นร้อยละของความสำเร็จของเป้าหมาย/ผลผลิตโครงการ เช่น จำนวนระบบประปาที่ได้รับการก่อสร้างในแต่ละหมู่บ้าน จำนวนถนนที่ได้รับการก่อสร้าง และบูรณาช่องแขม เป็นต้น

ค่าเป้าหมาย (Targets)

- 1) ด้านการได้รับบริการด้านโครงสร้างพื้นฐานให้มีความสะอาดและรวดเร็ว
- 2) เด็ก สตรี คนชรา ได้รับการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น
- 3) ประชาชนมีความรู้และบำรุงรักษาศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น
- 4) ประชาชนมีศักยภาพ มีรายได้เพียงพอสามารถพึงตนเองได้
- 5) ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้รับการดูแลรักษา
- 6) การบริหารจัดการภาครัฐที่ดีและมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน
- 7) มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินมากขึ้น

- 8) เกษตรกรในชุมชนมีความเข้มแข็งและพึงตนเองได้
- 9) การดำเนินชีวิตและการทำงานตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง

กลยุทธ์ (Strategies)

- 1) พัฒนาชุดลอกคุคลองและจัดสร้างแหล่งน้ำ ส่วนและเก็บกักน้ำเพื่อการเกษตร อุปโภค บริโภค รวมทั้ง วางแผนการเพื่อแก้ไขปัญหาน้ำท่วมและน้ำแล้ง
- 2) ส่งเสริมและพัฒนาระบบการศึกษา บุคลากรด้านการศึกษา ครู นักเรียน ให้เป็นผู้มีคุณภาพ มีทักษะ และ ศักยภาพตามมาตรฐานสากล รองรับประชาคมอาเซียน
- 3) พัฒนา ปรับปรุงพันธุพืชและเมล็ดพันธุพืชที่ดีมีคุณภาพ ส่งเสริมให้เกิดเกษตรอุดมทรัพย์ ลดต้นทุน เพิ่ม มูลค่าผลผลิตทางการเกษตร ปรับปรุงผลผลิตให้มีคุณภาพ ส่งเสริมสนับสนุนการถอนและแปรรูปสินค้าทาง การเกษตร ส่งเสริมให้มีการเลี้ยงสัตว์เศรษฐกิจ เพื่อการบริโภค เพื่อจำหน่ายและเพื่อการอนุรักษ์ และเพิ่ม ช่องทางการตลาด
- 4) ส่งเสริมชุมชนให้เข้มแข็ง พัฒนาบทบาทของผู้นำชุมชน คณะกรรมการหมู่บ้านและชุมชนให้พัฒนาบทบาท และคุณภาพชีวิตของเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ ผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาส ประชาชน และคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ ของประชาชน พัฒนาคุณภาพและศักยภาพตามความสามารถของแรงงานในท้องถิ่น
- 5) ป้องกันและแก้ไขปัญหาการเสพ การผลิตและการจำหน่ายยาเสพติดในทุกระดับ
- 6) ดำเนินการโครงการเพื่อให้บริการประชาชนและรับทราบปัญหา อุปสรรค และความต้องการของประชาชน ในพื้นที่ พัฒนาศักยภาพของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม) ส่งเสริมสุขภาพและอนามัยของ ประชาชนในทุกระดับให้มีสุขภาพแข็งแรง
- 7) ส่งเสริมสนับสนุนการวางแผนการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานให้สอดคล้องกับความจำเป็นและความต้องการ ของประชาชน ก่อสร้างเส้นทางคมนาคมอย่างทั่วถึง
- 8) พัฒนาพื้นฟูและส่งเสริมกิจกรรมด้านศาสนา ศิลปวัฒนธรรมและประเพณี โดยการอนุรักษ์สืบสานต่อและ เชื่อมโยงสู่กิจกรรมการท่องเที่ยว
- 9) ปรับปรุงโครงสร้างการบริหารงาน นำระบบสารสนเทศมาใช้ในการบริหารงานภายในองค์กร สนับสนุน บุคลากรในสังกัดให้ได้รับการศึกษา อบรม ทำวิจัย เพื่อเพิ่มพูนความรู้
- 10) เพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ
- 11) พัฒนาพื้นฟูและอนุรักษ์ธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม แหล่งน้ำ ลุ่มน้ำลำคลองและป่าไม้ให้มีความอุดมสมบูรณ์ สร้างจิตสำนึกเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษ และปัญหาสิ่งแวดล้อมของชุมชน จัดทำระบบกำจัดขยะ รวม และจัดการขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล

12) ส่งเสริม สนับสนุนและร่วมมือกับส่วนราชการ หน่วยงานต่างๆ ในการเตรียมความพร้อมในการป้องกันภัย และการช่วยเหลือผู้ประสบภัย ติดตั้งระบบกล้องวงจรปิดในเขตชุมชน และสถานที่สำคัญ สนับสนุนการฝึกอบรม จัดตั้ง และอบรมพื้นฟูฯ รวมบ้าน และอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) และดูแลรักษาความปลอดภัยการจราจร

จุดยืนทางยุทธศาสตร์ (Positioning Strategies)

- 1) ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านสานต่อแนวพระราชดำริ
- 2) ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการศึกษา
- 3) ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการเกษตร
- 4) ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านสังคม
- 5) ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านสาธารณสุข
- 6) ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน
- 7) ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการท่องเที่ยว ศาสนา-วัฒนธรรม ประเพณีและกีฬา
- 8) ยุทธศาสตร์ด้านการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี
- 9) ยุทธศาสตร์ด้านการรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
- 10) ยุทธศาสตร์ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

แผนงาน (Master Plans)

- 1) แผนงานบริหารงานทั่วไป
- 2) แผนงานการรักษาความสงบภายใน
- 3) แผนงานการศึกษา
- 4) แผนงานสาธารณสุข
- 5) แผนงานสังคมสงเคราะห์
- 6) แผนงานเคหะและชุมชน
- 7) แผนงานสร้างความเข้มแข็งของชุมชน
- 8) แผนงานการศาสนาและวัฒนธรรมและนันทนาการ
- 9) แผนงานอุตสาหกรรมและการโยธา
- 10) แผนงานการเกษตร
- 11) แผนงานการพาณิชย์
- 12) แผนงานงบกลาง

ส่วนที่ 4

ผลการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น

แบบที่ 1 การกำกับการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

คำชี้แจง: แบบที่ 1 เป็นแบบประเมินตนเองในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยจะทำการประเมินและรายงานทุกๆ ครั้ง หลังจากที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ประกาศใช้แผนยุทธศาสตร์แล้ว

ข้อขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนตำบลปากช่อง

ตารางที่ 7 แบบประเมินตนเองในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ประเด็นการประเมิน	มีการดำเนินการ	ไม่มีการดำเนินการ
ส่วนที่ 1 คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น		
1.1 มีการจัดตั้งคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นเพื่อจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น	✓	
1.2 มีการจัดประชุมคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นเพื่อจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น	✓	
1.3 มีการจัดประชุมอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ	✓	
1.4 มีการจัดตั้งคณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น	✓	
1.5 มีการจัดประชุมคณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น	✓	
1.6 มีคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นและประชาคมพิจารณาร่างแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา	✓	
ส่วนที่ 2 การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น		
2.1 มีการรวมรวมข้อมูลและปัญหาสำคัญของท้องถิ่นมาจัดทำฐานข้อมูล	✓	
2.2 มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผน	✓	
2.3 มีการวิเคราะห์ศักยภาพของท้องถิ่น (SWOT) และ AIC เพื่อประเมินสถานภาพการพัฒนาท้องถิ่น	✓	
2.4 มีการกำหนดวิสัยทัศน์และการกิจกรรมลักการพัฒนาท้องถิ่นที่สอดคล้องกับศักยภาพของท้องถิ่น	✓	
2.5 มีการกำหนดวิสัยทัศน์และการกิจกรรมลักการพัฒนาท้องถิ่นที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์จังหวัด	✓	
2.6 มีการกำหนดจุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน	✓	
2.7 มีการกำหนดเป้าหมายการพัฒนาท้องถิ่น	✓	
2.8 มีการกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาและแนวทางการพัฒนา	✓	
2.9 มีการกำหนดยุทธศาสตร์ที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนา	✓	
2.10 มีการอนุมัติและประกาศใช้แผนยุทธศาสตร์การพัฒนา	✓	
2.11 มีการจัดทำบัญชีกลุ่มโครงการในแผนยุทธศาสตร์	✓	
2.12 มีการกำหนดรูปแบบการติดตามประเมินผลแผนยุทธศาสตร์	✓	

แบบที่ 2 แบบติดตามผลการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

คำชี้แจง: แบบที่ 2 เป็นแบบติดตามและ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อติดตามผลการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภายใต้แผนพัฒนาท้องถิ่น รายปี พ.ศ. 2561-2565 เพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลง ครั้งที่ 1 พ.ศ. 2561-2565) เพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลง ครั้งที่ 1 พ.ศ. 2564

ระยะเวลา 12 เดือน ข่าวดีของครุฑาม 2563 - กันยายน 2564

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐาน

1. ข้อมูลการประกอบส่วนท้องถิ่น ยังคงปรับปรุงการส่งเสริมด้านปลูกเชื้อ

ระยะนี้มาเป็นรายละ 12 เดือน ตั้งแต่เดือน ตุลาคม 2563 - กันยายน 2564

ส่วนที่ 2 ผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนา

ตารางที่ 8 จำนวนโครงการและงบประมาณตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา

บุคลากร	ปีที่ 1 2561	ปีที่ 2 2562	ปีที่ 3 2563	ปีที่ 4 2564	ปีที่ 5 2565		
						จำนวนโครงการ	งบประมาณ
1 บุคลากรพัฒนาด้านการศึกษา	5	510,000	5	510,000	6	540,000	6
2 บุคลากรพัฒนาด้านการศึกษา	22	1,555,000	22	1,555,000	29	3,907,830	29
3 บุคลากรพัฒนาด้านการพัฒนาเกษตรกรรม	7	370,000	7	370,000	7	370,000	7
4 บุคลากรพัฒนาด้านการพัฒนาสังคม	28	6,390,000	28	6,390,000	30	6,520,000	30
5 บุคลากรพัฒนาด้านการพัฒนาสังคมฯ	20	3,370,000	20	3,370,000	34	9,770,000	34
6 บุคลากรพัฒนาด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน	517	612,923,400	1,515	1,205,508,900	2,258	1,775,672,300	2,258
7 บุคลากรพัฒนาด้านการพัฒนาทรัพยากรดูแลสานักงานพัฒนาและก่อ	16	2,990,000	16	2,990,000	22	3,890,000	22
8 บุคลากรพัฒนาด้านการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี	25	5,817,000	25	5,817,000	35	19,717,000	35
9 บุคลากรพัฒนาด้านการรักษาความปลอดภัยและสวัสดิ์	19	10,668,000	23	11,248,000	24	11,278,000	25
10 บุคลากรพัฒนาด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	16	2,090,000	16	2,090,000	23	2,590,000	23
รวม	675	646,683,400	1,677	1,239,848,900	2,469	1,834,265,130	2,469

ตารางที่ 9 ผลการดำเนินงานตามชื่อบัญชีงบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

รายการที่ 9 ผลการดำเนินงานตามชื่อบัญชีงบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ยุทธศาสตร์	จำนวนโครงการที่ดำเนินการแล้วเสร็จ	จำนวนโครงการที่ดำเนินการที่อยู่ระหว่างการดำเนินการ	จำนวนโครงการที่ไม่ดำเนินการ	จำนวนโครงการที่ดำเนินการที่อยู่ระหว่างการดำเนินการ		จำนวนโครงการที่เพิ่มเติม	จำนวนโครงการที่จัดอบรม
				จำนวน	ร้อยละ		
1 ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านสนับสนุนทางพรมแดนเชิงตัวต้น	0	-	0	-	1	0.95	-
2 ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการศึกษา	9	8.57	1	0.95	4	3.81	-
3 ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการพัฒนาเกษตรกรรม	0	0.00	0	-	2	1.90	-
4 ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการพัฒนาสังคม	4	3.81	0	-	7	6.67	-
5 ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการพัฒนาสาธารณสุข	3	2.86	0	-	2	1.90	-
6 ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน	36	34.29	6	5.71	3	2.86	-
7 ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการพัฒนาการท่องเที่ยว อาสาฯ-วัฒนธรรมและแหล่งเรียนรู้	0	0.00	0	-	7	6.67	-
8 ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี	1	0.95	0	-	11	10.48	-
9 ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน	4	3.81	0	-	3	2.86	-
10 ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	0	-	0	-	1	0.95	-
รวม		57	54.29	7	6.67	41	39.05
				0	0	0	105
				0	0	100	

5. การเบิกจ่ายงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564
ตารางที่ 10 การเบิกจ่ายงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

รายการ	รายการ	งบประมาณ			งบประมาณ			เงินสะสม
		จำนวนเดือนที่แล้ว	จำนวนเดือนที่ผ่านมา	จำนวนเดือนที่เหลือ	จำนวนเดือนที่แล้ว+กันยายน	จำนวนเดือนที่ผ่านมา	จำนวนเดือนที่เหลือ	
1 ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านสถานที่และแนวทางพัฒนาราชการ	ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านสถานที่และแนวทางพัฒนาราชการ	30,000.00	0.06	-	0.00	-	-	-
2 ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการศึกษา	ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการศึกษา	8,393,193.00	17.14	7,209,250.64	17.46	-	-	-
3 ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการพัฒนาเกษตรกรรม	ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการพัฒนาเกษตรกรรม	35,000.00	0.07	-	0.00	-	-	-
4 ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการพัฒนาสังคม	ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการพัฒนาสังคม	25,980,000.00	53.05	23,706,521.00	57.43	-	-	-
5 ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการพัฒนาสาธารณสุข	ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการพัฒนาสาธารณสุข	265,000.00	0.54	51,595.00	0.12	-	-	-
6 ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน	ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน	11,482,000.00	23.45	10,153,674.66	24.60	-	-	-
7 ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการพัฒนาการท่องเที่ยว ตามส่วน-วัฒนธรรมประเพณีและศาสนา	ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการพัฒนาการท่องเที่ยว ตามส่วน-วัฒนธรรมประเพณีและศาสนา	960,000.00	1.96	-	0.00	-	-	-
8 ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการบริหารจัดการบ้านเมืองท้องถิ่น	ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการบริหารจัดการบ้านเมืองท้องถิ่น	1,585,000.00	3.24	99,800.00	0.24	-	-	-
9 ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการรักษาความปลอดภัยในที่วัฒนาและที่พักอาศัย	ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการรักษาความปลอดภัยในที่วัฒนาและที่พักอาศัย	210,000.00	0.43	60,894.00	0.15	-	-	-
10 ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	30,000.00	0.06	-	0.00	-	-	-
รวม	รวม	48,970,193.00	100.00	41,281,735.30	100.00	-	-	-

ส่วนที่ 3 ผลการดำเนินงานตามโครงการที่ได้รับเงินอุดหนุน

6. โครงการที่ได้รับเงินอุดหนุน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

ตารางที่ 11 ผลการดำเนินงานตามโครงการที่ได้รับเงินอุดหนุน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

โครงการ	ผลการดำเนินงาน			งบประมาณ		
	ดำเนินการ แล้วเสร็จ	อยู่ระหว่าง ดำเนินการ	ยังไม่ได้ ดำเนินการ	ได้รับ เบิกจ่ายไป	งบประมาณที่ เบิกจ่ายไป	ร้อยละ ที่เบิกจ่ายไป
1. ค่าอาหารกลางวัน สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	✓			534,600.00	360,320.00	1.08
2. ค่าอาหารเสริม (นม) โรงเรียน	✓			2,428,637.00	1,848,938.32	5.56
3. ค่าอาหารเสริม (นม) ให้แก่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	✓			226,186.00	149,487.12	0.45
4. ค่าอาหารกลางวันเด็กนักเรียนโรงเรียนสังกัด สพฐ.	✓			4,358,300.00	3,977,360.00	11.96
5. เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ	✓			20,070,000.00	18,996,900.00	57.10
6. เบี้ยความพิการ	✓			5,530,000.00	4,614,800.00	13.87
7. เบี้ยยังชีพผู้ป่วยเอดส์	✓			120,000.00	84,000.00	0.25
รวม				33,267,723.00	30,031,805.44	90.27

แบบที่ 3/1 แบบประเมินผลการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์

คำชี้แจง: แบบที่ 3/1 เป็นการประเมินตนเอง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้ประเมินแผนการดำเนินงาน

ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามยุทธศาสตร์ที่กำหนดไว้ และมีการกำหนดระยะเวลาในการรายงาน

ปีละ 1 ครั้ง หลังจากสิ้นสุดปีงบประมาณ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. ชื่อขององค์กรปกครองท้องถิ่น _____ อยู่กับภูมิภาคช่วงปีงบประมาณ 2564 _____

2. วัน/เดือน/ปี ที่รายงาน _____ 1 ตุลาคม 2563 - 30 กันยายน 2564 _____

ส่วนที่ 2 ยุทธศาสตร์และโครงการในปี 2564

3. ยุทธศาสตร์และจำนวนโครงการที่ปรากฏอยู่ในแผน และจำนวนโครงการที่ได้ปฏิบัติ

ตารางที่ 12 จำนวนโครงการที่ปรากฏอยู่ในแผน และจำนวนโครงการที่ได้ปฏิบัติ แยกตามยุทธศาสตร์

ยุทธศาสตร์	จำนวนโครงการ		คิดเป็นร้อยละ
	ที่อยู่ในแผนฯ	ที่ดำเนินต่อ	
1 ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านสนับสนุนทางพรมแดนชายแดน	6	0	0.00
2 ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการศึกษา	29	10	0.41
3 ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการพัฒนาเกษตรกรรม	7	0	0.00
4 ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการพัฒนาสังคม	30	4	0.16
5 ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการพัฒนาสาธารณูปโภค	34	3	0.12
6 ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน	2,258	42	1.70
7 ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการพัฒนาการท่องเที่ยว ศาสนา-วัฒนธรรมประเพณีและศิลปะ	22	0	0.00
8 ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการบริหารจัดการบ้านเมืองทั่วไป	35	1	0.04
9 ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน	25	4	0.16
10 ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการอนุรักษ์พัฒนาระบบทดลองและสังฆภารกิจ	23	0	0.00
รวม	2,469	64	2.59

ส่วนที่ 5

ผลการวัดคุณภาพแผนพัฒนา

ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2561 ประกอบกับหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท 0810.2/ว 0600 ลงวันที่ 29 มกราคม 2559 เรื่อง แนวทางและหลักเกณฑ์การจัดทำและประสาน แผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามรายละเอียดเดียวกองแผนพัฒนาท้องถิ่น ในส่วนที่ 4 การติดตามและประเมินผลโครงการ ซึ่งให้ใช้แนวทางการพิจารณาการติดตามและประเมินผล แผนพัฒนาท้องถิ่น แนวทางการพิจารณาการติดตามและประเมินผลโครงการ สำหรับแผนพัฒนาท้องถิ่น เพื่อความสอดคล้องของยุทธศาสตร์และโครงการ ดำเนินการให้คุณภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น เพื่อร่วมรายงานให้ผู้บริหารทราบ และเป็นข้อมูลในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นต่อไป

การติดตามและประเมินผลตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท 0810.3/ว 5797 ลงวันที่ 10 ตุลาคม 2559 เป็นการติดตามและประเมินผลยุทธศาสตร์และโครงการที่มาจากการ แนวทางการพิจารณาการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำ แผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 และแก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2561 ซึ่งกำหนดให้คณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น ดำเนินการให้คุณภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ให้เป็นส่วนหนึ่งของการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา

การประเมินผลการนำแผนพัฒนาท้องถิ่นไปปฏิบัติในเชิงปริมาณ คือการควบคุมที่มีการใช้ตัวเลขต่างๆ เพื่อนำมาใช้วัดผลในเชิงปริมาณ เช่นการวัดจำนวนโครงการ กิจกรรม งานต่างๆ คือผลผลิต นั่นเอง ว่าเป็นไปตามที่ตั้งเป้าหมายเอาไว้หรือไม่ มีจำนวนที่ดำเนินการจริงตามที่ได้กำหนดไว้เท่าไหร่ จำนวนที่ไม่สามารถดำเนินการได้มีจำนวนเท่าไหร่ สามารถอธิบายได้ตามหลัก ประสิทธิภาพ (Efficiency) ของการพัฒนาท้องถิ่นตามกำหนดหน้าที่ที่ได้กำหนดไว้

การประเมินผลการนำแผนพัฒนาท้องถิ่นไปปฏิบัติในเชิงคุณภาพ คือการนำอาชีวศึกษา มาใช้เพื่อวัดว่าภารกิจ โครงการ กิจกรรม งานต่างๆ ที่ดำเนินการในพื้นที่นั้นๆ ตรงต่อความต้องการของประชาชน เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ และประชาชนพึงพอใจหรือไม่ สิ่งของ วัสดุ ครุภัณฑ์ การดำเนินการ ต่างๆ มีสภาพหรือลักษณะถูกต้อง คงทนถาวร สามารถใช้การได้ตามวัตถุประสงค์หรือไม่ ซึ่งเป็นไปตาม หลักประสิทธิผล (Effectiveness) ผลการปฏิบัติราชการที่บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายของแผนการปฏิบัติราชการตามที่ได้รับงบประมาณมาดำเนินการ รวมถึงสามารถเทียบเคียงกับส่วนราชการหรือหน่วยงาน

การสรุปสถานการณ์การพัฒนา เป็นการวิเคราะห์ด้วยระบบ SWOT Analysis เป็นการวิเคราะห์สภาพ การพัฒนาท้องถิ่นและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นองค์กรหลักในการพัฒนาท้องถิ่น เพื่อค้นหาจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรคที่อาจส่งผลต่อการดำเนินงาน ประเด็นที่ต้องมีการวิเคราะห์

ได้แก่ จุดแข็ง (S-Strength) จุดอ่อน (W-Weakness) โอกาส (O-Opportunity) และ อุปสรรค (T-Threat) หลักการสำคัญก็คือการวิเคราะห์โดยการสำรวจจากสภาพการณ์ 2 ด้านคือสภาพการณ์ภายใน และสภาพการณ์ภายนอก เพื่อให้รู้จักตนเองและรู้จักสภาพแวดล้อมในการบริหารและบริการกิจการ สามารถ

แนวทางการพัฒนาและยุทธศาสตร์การพัฒนา เป็นการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาว่ามีความ สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในมิติต่างๆ จนนำไปสู่การจัดทำโครงการพัฒนา ท้องถิ่น โดยใช้ SWOT Analysis และหลักการบูรณาการ (Integration) กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ มีพื้นที่ติดต่อกัน

ลักษณะของโครงการพัฒนาที่ดี มีดังนี้ คือ

1. มีความชัดเจนของชื่อโครงการ ชื่อโครงการที่มี วัตถุประสงค์สนองต่อแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและดำเนินการเพื่อให้ การพัฒนาบรรลุตามวิสัยทัศน์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่กำหนดไว้ ชื่อโครงการมีความชัดเจน มุ่ง ไปเรื่องใดเรื่องหนึ่ง อ่านแล้วเข้าใจได้ว่าจะพัฒนาอะไรในอนาคต

2. มีการกำหนดวัตถุประสงค์ที่สอดคล้องกับโครงการ มีวัตถุประสงค์ชัดเจน โครงการ ต้องกำหนดวัตถุประสงค์สอดคล้องกับความเป็นมาของโครงการ สอดคล้องกับหลักการและเหตุผล วิธีการ ดำเนินงานต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ มีความเป็นไปได้ชัดเจน มีลักษณะเฉพาะเจาะจง

3. จำนวนวัตถุประสงค์มีความเหมาะสมสมกับโครงการ การเขียนวัตถุประสงค์ควรต้อง คำนึงถึง ดังนี้

- 1) มีความเป็นไปได้และมีความเฉพาะเจาะจงในการดำเนินงานตามโครงการ
- 2) สามารถวัดค่าและประเมินผลกระทบของความสำเร็จได้
- 3) ระบุสิ่งที่ต้องการดำเนินงานอย่างชัดเจน มีความเฉพาะเจาะจง และสามารถ

ปฏิบัติได้จริง

- 4) มีความเป็นเหตุเป็นผลสอดคล้องกับความเป็นจริง
- 5) สามารถส่งผลในการบ่งบอกห่วงระยะเวลาได้

ลักษณะของเป้าหมายที่ดี (ผลผลิตของโครงการ) คือ

1. มีความชัดเจนนำไปสู่การตั้งงบประมาณได้ถูกต้อง สภาพที่อย่างให้เกิดขึ้นใน อนาคต เป็นทิศทางที่ต้องไปให้ถึง เป้าหมายต้องชัดเจน สามารถระบุจำนวนเท่าไร กลุ่มเป้าหมายคืออะไร มีผลผลิตอย่างไร พื้นที่ดำเนินงาน และระยะเวลาดำเนินงาน สามารถอธิบายให้ชัดเจนว่าโครงการนี้จะทำ ที่ไหน เริ่มต้นในช่วงเวลาใดและจะจบลงเมื่อไร โครงการคือกลุ่มเป้าหมายของโครงการ หากกลุ่มเป้าหมายมี หลายกลุ่ม ต้องบอกให้ชัดเจนว่าโครงการคือกลุ่มเป้าหมายหลัก โครงการคือกลุ่มเป้าหมายรอง

2. มีความสอดคล้องต่อเนื่องกับระยะเวลาปี (4 ปี) การกำหนดเป้าหมายเพื่อการ พัฒนาท้องถิ่นดำเนินการต่อเนื่องสี่ปี เพื่อให้เกิดการพัฒนาทั้งเชิงปริมาณ (Quantity) เชิงคุณภาพ (Quality) ค่าใช้จ่าย (Cost) และเวลา (Time)

3. งบประมาณมีความสอดคล้องกับเป้าหมาย (ผลผลิตของโครงการ) มีการประมาณการราคาถูกต้องตามหลักวิธีการงบประมาณ สอดคล้องกับโครงการ ถูกต้องตามหลักวิชาการทางช่าง หลักของราคากลาง ราคากลางท้องถิ่นมีความโปร่งใสในการกำหนดราคาและตรวจสอบได้ในเชิงประจักษ์ มีงบประมาณที่ผ่านมา 4 ปีย้อนหลังตามความเป็นจริงต้องแสดงงบประมาณเพื่อการพัฒนา 4 ปีย้อนหลัง ตามหลักความเป็นจริง กรณีมี 2 ปี ก็ให้แสดง 2 ปี กรณีมี 1 ปี ก็ให้แสดง 1 ปี โครงการดังกล่าวเป็นโครงการเดียวกันกับโครงการที่ตั้งขึ้นเพื่อการพัฒนาในอนาคตที่กำหนดระยะเวลาไว้ 4 ปี และระยะเวลาครอบคลุมทั้ง 4 ปี ทุกโครงการ งบประมาณในการจัดทำโครงการพัฒนาจะต้องคำนึงถึงหลักสำคัญ 5 ประการ ได้แก่

- 1) ความประยุต (Economy)
- 2) ความมีประสิทธิภาพ (Efficiency)
- 3) ความมีประสิทธิผล (Effectiveness)
- 4) ความยุติธรรม (Equity) และ
- 5) ความโปร่งใส (Transparency)

การกำหนดตัวชี้วัด (Key Performance Indicator: KPI) ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และผลที่คาดว่าจะได้รับ เพื่อเป็นตัวกำหนดตัวชี้วัดผลงานที่สามารถวัดค่าได้ (Measurable) ใช้บอกประสิทธิผล (Effectiveness) และใช้บอกประสิทธิภาพ (Efficiency) ได้ ตัวชี้วัด (KPI) ที่กำหนดที่เกิดจากวัตถุประสงค์และผลที่คาดว่าจะได้รับ กำหนดการวัดอันเป็นเครื่องมือว่าโครงการบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการ อาจเป็นร้อยละ จำนวน เป็นต้น

ผลที่คาดว่าจะได้รับมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นได้จริงจากการดำเนินการตามโครงการพัฒนา ซึ่งสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ การได้ผลหรือผลที่เกิดขึ้นจะต้องเท่ากับวัตถุประสงค์หรือมากกว่าวัตถุประสงค์

ดังนั้น เพื่อให้การประเมินเป็นไปด้วยความถูกต้องและมีประสิทธิภาพ ตามระเบียบและหนังสือสั่งการดังกล่าว จึงได้ดำเนินการวัดคุณภาพแผนพัฒนาท้องถิ่นตามแนวทางการพิจารณาการติดตามและประเมินผลโครงการสำหรับแผนพัฒนาท้องถิ่น เพื่อความสอดคล้องของยุทธศาสตร์และโครงการโดยสรุปผลการประเมินมีรายละเอียด ดังนี้

1. การวัดคุณภาพแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ. 2561–2565)

1.1 ตามแนวทางการพิจารณาการติดตามและประเมินผลยุทธศาสตร์เพื่อความสอดคล้อง แผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรบริหารส่วนตำบลปากช่อง โครงการมีประเด็นการพิจารณาหลักๆ 3 ข้อคือ (1) ข้อมูลสภาพทั่วไปขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและรายละเอียด 20 คะแนน (2) การวิเคราะห์สภาพการณ์และศักยภาพ 15 คะแนน และ (3) ยุทธศาสตร์ 65 คะแนน โดยรายละเอียดการให้คะแนนสรุปผลเป็นดังตารางที่ 13 ดังนี้

ตารางที่ 13 แนวทางการพิจารณาการติดตามและประเมินผลยุทธศาสตร์เพื่อความสอดคล้องแผนพัฒนา
ท้องถิ่น

ประเด็นการพิจารณา	คะแนน	คะแนนที่ได้เฉลี่ย
1. ข้อมูลสภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	20	19.20
2. การวิเคราะห์สภาพการณ์และศักยภาพ	15	14.80
3. ยุทธศาสตร์	65	61.50
3.1 ยุทธศาสตร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	(10)	(9.50)
3.2 ยุทธศาสตร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัด	(10)	(9.67)
3.3 ยุทธศาสตร์จังหวัด	(10)	(8.67)
3.4 วิสัยทัศน์	(5)	(4.83)
3.5 กลยุทธ์	(5)	(4.83)
3.6 เป้าประสงค์ของแต่ละประเด็นกลยุทธ์	(5)	(4.83)
3.7 จุดยืนทางยุทธศาสตร์ (Positioning)	(5)	(4.83)
3.8 แผนงาน	(5)	(4.83)
3.9 ความเข้มข้นของยุทธศาสตร์ในภาพรวม	(5)	(4.67)
3.10 ผลผลิต/โครงการ	(5)	(4.83)
รวมคะแนน	100	95.50

1.2 แนวทางการพิจารณาการติดตามและประเมินผลโครงการเพื่อความสอดคล้องแผนพัฒนา
ท้องถิ่นขององค์กรบริหารส่วนตำบลปากช่อง มีประเด็นการพิจารณาหลักๆ 5 ข้อ คือ (1) สรุป
สถานการณ์การพัฒนา 10 คะแนน (2) การประเมินผลการนำแผนพัฒนาท้องถิ่นไปปฏิบัติในเชิงปริมาณ
10 คะแนน (3) การประเมินผลการนำแผนพัฒนาท้องถิ่นไปปฏิบัติในเชิงคุณภาพ 10 คะแนน (4)
ยุทธศาสตร์และแผนงาน 10 คะแนน (5) โครงการพัฒนา 60 คะแนน รายละเอียดการให้คะแนนสรุปผล
เป็นดังตารางที่ 14 ดังนี้

ตารางที่ 14 แนวทางการพิจารณาการติดตามและประเมินผลโครงการเพื่อความสอดคล้องแผนพัฒนา
ท้องถิ่น

ประเด็นการพิจารณา	คะแนน	คะแนนที่ได้เฉลี่ย
1. สรุปสถานการณ์การพัฒนา	10	9.67
2. การประเมินผลการนำแผนพัฒนาท้องถิ่นไปปฏิบัติในเชิงปริมาณ	10	9.67

3. การประเมินผลการนำแผนพัฒนาท้องถิ่นไปปฏิบัติในเชิงคุณภาพ	10	9.67
4. ยุทธศาสตร์และแผนงาน	10	9.67
5. โครงการพัฒนา	60	58.80
5.1 ความชัดเจนของข้อโครงการ	(5)	(5)
5.2 กำหนดวัตถุประสงค์สอดคล้องกับโครงการ	(5)	(5)
5.3 เป้าหมาย (ผลผลิตของโครงการ) มีความชัดเจนนำไปสู่การตั้งงบประมาณได้ถูกต้อง	(5)	(5)
5.4 โครงการมีความสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี	(5)	(5)
5.5 เป้าหมาย (ผลผลิตของโครงการ) มีความสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12	(5)	(4.83)
5.6 โครงการมีความสอดคล้องกับ Thailand 4.0	(5)	(4.83)
5.7 โครงการสอดคล้องกับยุทธศาสตร์จังหวัด	(5)	(4.83)
5.8 โครงการแก้ไขปัญหาความยากจนหรือการเสริมสร้างให้ประเทศชาติมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืนภายใต้หลักประชาธิรัฐ	(5)	(4.83)
5.9 งบประมาณ มีความสอดคล้องกับเป้าหมาย (ผลผลิตของโครงการ)	(5)	(5)
5.10 มีการประมาณการราคากลูกต้องตามหลักวิธีการงบประมาณ	(5)	(4.83)
5.11 มีการกำหนดตัวชี้วัด (KPI) และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และผลที่คาดว่าจะได้รับ	(5)	(4.83)
5.12 ผลที่คาดว่าจะได้รับ สอดคล้องกับวัตถุประสงค์	(5)	(4.83)
รวมคะแนน	100	97.47

โดยเกณฑ์ที่ควรได้เพื่อให้เกิดความสอดคล้องและขับเคลื่อนการพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ของทั้งสองแนวทางการพิจารณา ไม่ควรน้อยกว่าร้อยละ 80 หรือ 80 คะแนน ในแต่ละแนวทาง โดย อบต.ปากช่อง ได้คะแนนร้อยละ 95.50 และร้อยละ 97.47 ตามลำดับ

2. การติดตามและประเมินผลด้วยระบบ e-plan และระบบ e-Laas (www.dla.go.th)

ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2561 ประกอบกับหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท 0810.5/ว 2107 ลงวันที่ 28 กันยายน 2558 เรื่อง เร่งรัดการนำเข้าข้อมูลแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 เพื่อให้ข้อมูลเกี่ยวกับแผนพัฒนาท้องถิ่นในระบบ e-plan เป็นปัจจุบันและครบถ้วน สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการติดตามประเมินผล และสามารถใช้

อ้างอิงเชิงนโยบายได้ โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำเข้าข้อมูลในระบบ e-plan พร้อมทั้งแก้ไขปรับปรุงให้เป็นปัจจุบัน เพื่อสามารถนำไปใช้ในการติดตามและประเมินผลตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 ข้อ 29 (3) และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2561

เพื่อให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยและหนังสือสั่งการตั้งกล่าว องค์การบริหารส่วนตำบลปากช่อง โดยคณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลปากช่องจึงดำเนินการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลปากช่อง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ด้วยระบบ e-plan และระบบ e-laas ซึ่งมีรายละเอียดดังปรากฏใน website ของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น www.dla.go.th

ส่วนที่ 6

การประเมินความพึงพอใจ

1. หลักการและเหตุผล

การติดตามและประเมินผลแผนพัฒนานั้นนอกจาจจะมีการประเมินความสำเร็จของแผนทางด้านตัวเลขแล้ว ยังต้องประเมินถึงความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการดำเนินงาน (โครงการ/กิจกรรม) ใน การพัฒนาและส่งเสริมการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีในภาพรวมตามยุทธศาสตร์และประเด็นการพัฒนา และการประเมินความพึงพอใจของประชาชนที่มีผลต่อการให้บริการ (งานบริการประชาชน) ของ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ทั้งนี้ การประเมินจะช่วยทำให้ทราบถึงผลลัพธ์ทั้งกลับของการดำเนินงาน ความเป็นจริงที่เกิดขึ้น ข้อเสนอแนะและคำแนะนำของประชาชนต่อองค์กรบริหารส่วนตำบลปากช่อง ซึ่งสามารถนำมาปรับปรุงและพัฒนาการทำงานให้ดียิ่ง อีกทั้งการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาฯ จะเป็นไปตามมาตรฐานการปฏิบัติราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2. วัตถุประสงค์

1. เพื่อประเมินความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อผลการดำเนินงาน (โครงการ/กิจกรรม) ของ องค์กรบริหารส่วนตำบลปากช่อง การพัฒนาและส่งเสริมการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีในภาพรวมตาม ยุทธศาสตร์และประเด็นการพัฒนา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

2. เพื่อประเมินความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการขององค์กรบริหารส่วนตำบลปาก ช่อง (งานบริการประชาชน) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

3. เพื่อให้ทราบถึงผลการประเมินความพึงพอใจของประชาชน ให้ได้ข้อมูลข้อเสนอแนะ คำแนะนำ ข้อคิดเห็น ที่ได้จากการประเมินไปประกอบการพิจารณาปรับปรุง/แก้ไขคุณภาพการให้บริการ ให้ดียิ่งขึ้น

จากหลักการและเหตุผลดังกล่าว จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่องค์กรบริหารส่วนตำบลปากช่อง จะต้องมีการประเมินผลความพึงพอใจจากประชาชนผู้ใช้บริการ ทั้งนี้ เพื่อให้การติดตามและประเมินผล บรรลุตามวัตถุประสงค์ดังกล่าว องค์กรบริหารส่วนตำบลปากช่องจึงมีการดำเนินการประเมินความพึง พพอใจด้วยการใช้แบบสอบถาม และได้ผลสรุปเป็นค่าเฉลี่ยของความพึงพอใจในแต่ละระดับ ดังแสดงใน ตารางที่ 15 ดังนี้

ตารางที่ 15 สรุปผลการประเมินความพึงพอใจต่อผลการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนตำบลปากช่อง อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ประจำปีงบประมาณ 2564

ความพึงพอใจ	ระดับความพึงพอใจ (%)		
	มาก	ปานกลาง	น้อย
1. มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในโครงการ/กิจกรรม	90.12	7.41	2.47
2. มีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรับรู้ข้อมูลของโครงการ/กิจกรรม	69.14	28.40	2.47
3. มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นในโครงการ/กิจกรรม	71.60	25.93	2.47
4. มีการรายงานผลการดำเนินงานของโครงการ/กิจกรรมให้ประชาชนรับทราบ	72.84	24.69	2.47
5. เปิดโอกาสให้ประชาชนตรวจสอบการดำเนินโครงการ/กิจกรรม	72.84	24.69	2.47
6. การดำเนินงานเป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนด	88.89	8.64	2.47
7. ผลการดำเนินโครงการ/กิจกรรมนำสู่การแก้ไขปัญหาของประชาชนในท้องถิ่น	67.90	29.63	2.47
8. การแก้ไขปัญหา และการตอบสนองความต้องการของประชาชน	70.37	27.16	2.47
9. ประโยชน์ที่ประชาชนได้รับจากการดำเนินโครงการ/กิจกรรม	85.19	12.35	2.47
ความพึงพอใจเฉลี่ย	76.54	20.99	2.47

จากตารางแสดงให้เห็นว่า ประชาชนในตำบลปากช่องมีความพึงพอใจมากต่อการดำเนินงานโครงการหรือกิจกรรมต่างๆ และการให้บริการรวมในทุกๆ ด้านคิดเป็นค่าเฉลี่ย 76.54% มีความพึงพอใจปานกลางต่อการดำเนินงานโครงการหรือกิจกรรมต่างๆ และการให้บริการรวมในทุกๆ ด้าน คิดเป็นค่าเฉลี่ย 24.69% และมีความพึงพอใจน้อยต่อการดำเนินงานโครงการหรือกิจกรรมต่างๆ และการให้บริการรวมในทุกๆ ด้าน คิดเป็นค่าเฉลี่ย 2.47% นอกจากนี้ยังแสดงให้เห็นว่าองค์การบริหารส่วนตำบลปากช่องได้มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในโครงการ/กิจกรรมต่างๆ ที่จัดขึ้นอย่างมาก โดยจะพบว่า % ของระดับความพึงพอใจที่แสดงในตารางมีค่าสูงที่สุด เท่ากับ 90.12%

